

Kommunfullmäktige

KALLELSE

19 augusti 2002

Kallelsen med handlingar finns på internet www.gotland.se

Kommunfullmäktige

kallas till sammanträde

i Teatersalongen, Borgen, Visby

**måndagen den 19 augusti 2002 kl 13.00,
med temamöte om "skola och utbildning"**

www.gotland.se

Ärenden:

1. Justeringsledamöter och tid för protokollsjustering
2. Revidering av handlingsprogram för handikappfrågor
3. Ett narkotikafritt Gotland. *Motion av Christer Engelhardt (s)*
4. Kommunalt idrottspolitiskt program. *Motion av Solveig Artsman (m)*
5. Gatubelysning på landsbygden. *Motion av Åke Svensson (s)*
6. Bälten i skolbussar. *Motion av Lilian Edwards (m)*
7. Inköp av gotländska varor. *Motion av Nils Ronquist och Rut Smeds (kd)*
8. Rätt till tjänstledighet för anställda över 60 år. *Motion av Bo Frense och Yngve Andersson (kd)*
9. Valnötsträd på Öster. *Motion av Ann Enström (mp)*
10. Kommunstyrelsens ordförandes svar på *Ulla Hammarhjelm (m)* interpellation om Gotlands Konstmuseums framtid.
11. Hälso- och sjukvårdsnämndens, social- och omsorgsnämndens samt styrelsens för Gotlands vård och omsorg ordförandes svar på *Barbro Ronstens (c)* interpellationer om chefslöner inom respektive nämnd.
12. Kommunstyrelsens ordförandes svar på *Jan Lundgrens (s)* interpellation om den gotländska arbetsmarknaden.

13. Hälso- och sjukvårdsnämndens ordförandes svar på *Björn Janssons (s)* interpellation om primärvårdens utveckling
14. Kommunstyrelsens ordförandes svar på *Sonia Landins (s)* interpellation om arbetstillfällen till Fårösund
15. Styrelsen för Gotlands vård och omsorgs ordförandes svar på *Ingibjörg Sigurdsdottirs (s)* interpellation om utfärdade varsel om uppsägning inom äldreomsorgen.
16. Hälso- och sjukvårdsnämndens ordförandes svar på *Rose-Marie Stenboms (s)* interpellation om konkurrensutsättning inom hälso- och sjukvårdsnämnden.
17. Kommunstyrelsens ordförandes svar på *Björn Janssons (s)* interpellation om köp- och säljssystem
18. Hälso- och sjukvårdsnämndens ordförandes svar på *Brittis Benzlers (v)* interpellation om läger för ungdomar med funktionshinder.
19. Barn- och utbildningsnämndens ordförandes svar på *Brittis Benzlers (v)* interpellation om Baldersskolan "heldagsskola" i Visby
20. Ev enkla frågor
21. Ev nya motioner och interpellationer
22. Information:
 - Information om det regionala utvecklingsarbetet (ca kl. 15.30)
23. Temasammanträde om skola och utbildning inleds kl. 18.00 med en pjäs av Läns-teatern på Gotland "*Overhead*" som visar skolsituationen ur flera aspekter. Den pågår till ca. 18.40. Kl. 19.00 startar barn- och utbildningsförvaltningens presentation. Se ***bifogat*** program. Sammanträdet pågår till kl. 22.00

Kallelsen med handlingarna i ärendena finns tillgängliga på kommunens hemsida www.gotland.se, att hämtas på Ledningskontoret, Klosterplan 2, Visby, eller beställas per tel 26 93 18 eller 26 93 63

Kommunfullmäktiges sammanträden är offentliga och alla är välkomna att lyssna.

Visby den 10 augusti 2002
INGER HARLEVI
Ordförande

Revidering av handlingsprogram för handikappfrågor

Innehåll

- Kommunstyrelsens förslag 2002 05 23, § 132
- Ledningskontoret 2002 04 26 och 2002 03 25

Anm: Ledningskontorets utlåtande 25 mars 2002 behandlar det förslag som kommunstyrelsens arbetsutskott återremitterade till ledningskontoret. Utlåtandet 26 april avser de kompletteringar som återremissen föranlett och det förslag som kommunstyrelsen nu framlägger.

- Förslag till revidering av Handlingsprogram för handikappfrågor.
- **Anm:** Förslaget till handlingsprogram kan möjligen vara svårt att överblicka med tanke på ambitionen att i ett och samma dokument presentera såväl det förslag som remissbehandlades, ändringsförslag efter remissbehandling och ändringsförslag efter återremiss. Därför bifogas ett exemplar av kommunstyrelsens förslag till handlingsprogram där ändringar enbart markerats i marginalen.

(I nu gällande program anges mål i ett avsnitt och genomförande i ett annat. I det nu föreliggande förslaget sammanförs mål och genomförande).

För kännedom bifogas remissvaren

Kommunstyrelsens förslag till reviderat

Program för Handikappfrågor i Gotlands kommun

(Revidering av handlingsprogram för handikappfrågor antaget av kommunfullmäktige 28 april 1997, § 68)

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING

1 Syfte, utformning och generella mål	s.
2 Grundläggande begrepp i handikappolitiken	s.
3 Utgångspunkter för programarbetet	s.

MÅL OCH UTGÅNGSPUNKTER FÖR VERKSAMHETSPLANERING

1 Ökad medvetenhet	s.
2 Medicinsk vård och behandling	s.
3 Rehabilitering	s.
4 Stöd och service	s.
5 Tillgänglighet	s.
6 Utbildning	s.
7 Arbete	s.
8 Ekonomisk och social trygghet	s.
9 Familjeliv och personlig integritet	s.
10, 11 Kultur och Rekreation och idrott	s.
12 Religion	s.
13 Kunskap och forskning	s.
14 Policy och planering	s.
15 Lagstiftning	s.
16, 17, 18 Ekonomisk politik, Samordning, Handikapporganisationerna	s.
19 Personalutbildning	s.
20 Uppföljning och utvärdering	s.
21 Internationellt samarbete	s.

Bilaga

Supplement aktuell lagstiftning

INLEDNING

1 SYFTE, UTFORMNING OCH GENERELLA MÅL

Det kommunala (handlings)programmet för handikappfrågor är ett skriftligt dokument som redovisar en övergripande, målinriktad och politiskt förankrad viljeinriktning. Detta skall vara styrande och vägledande för olika åtgärder inom handikappområdet i Gotlands kommun. samtidigt kompletterar handlingsprogrammet gällande lagstiftning samt översiktsplan för Gotland Vision 2010.

(Handlings)programmets indelning utgår ifrån FN:s standardregler. År 1993 antog FN:s generalförsamling, FN:s standardregler för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning delaktighet och jämlikhet. Standardreglerna innehåller principiella ståndpunkter när det gäller rättigheter, möjligheter och ansvar.

SYFTET med programmet är att uppnå ett gemensamt kommunövergripande syätt på hanteringen av handikappfrågorna i kommunen.

Utformningen av programmet bygger på uppfattningen att frågor som berör personer med funktionshinder skär rakt igenom den kommunala organisationen.

HANDIKAPPFRÅGOR skall därför behandlas som en naturlig och integrerad del av all planering och verkställighet inom Gotlands kommun.

Det innebär också att PLANERING och GENOMFÖRANDE av åtgärder utifrån programmet skall ske inom ramen för nämnders och förvaltningars löpande verksamhetsplanering och prioriteringsarbete, t ex i samband med budgetprocessen (se ytterligare beskrivning under Mål 16 forts).

GENERELLA MÅL

Personer med funktionshinder skall ha full möjlighet att delta i samhällets gemenskap.

Kunskapen om och förståelsen för levnads- förhållanden för personer med funktionshinder skall ökas så att positiva attityder skapas.

Handikappfrågorna skall vara en naturlig och integrerad del av all planering i Gotlands kommun.

God samverkan mellan kommunen och handikapp- organisationerna skall tillföras.

Modell för samverkan mellan kommunen och handikapporganisationerna.

Modellen, som ger stort utrymme för anpassning till förutsättningar i skilda delar av kommunen, utgår från samverkan på kommunnivå, nämnd/förvaltningsnivå samt verksamhetsnivå.

Modell för uppföljning av tillämpning och genomförande

Modellen bygger på att uppföljning byggs in i kommunens löpande redovisnings- och uppföljningsprocess. Ett särskilt ansvar för uppföljningen läggs, dels på det kommunala handikapprådet, dels på särskilda kontaktpersoner i handikappfrågor som är utsedda inom varje förvaltning.

Programmets övriga delar

Härutöver innehåller programmet avsnitt om grundläggande begrepp inom handikappolitiken samt en redovisning av allmänna utgångspunkter för programarbetet.

I programmet återfinns också en sammanställning av förslag till utgångspunkter för verksamhetsplanering. Sammanställningen redovisar exempel på olika behov, hos personer med funktionshinder som bör beaktas i den löpande planeringen av den kommunala verksamheten.

Som ett komplement till programmet redovisas i supplement en sammanställning av aktuella lagar som styr handikappolitiken.

2 GRUNDLÄGGANDE BEGREPP I HANDIKAPPOLITIKEN

År 1980 antog Världshälsoorganisationen (WHO) en internationell klassificering av begreppen "skada eller sjukdom", "funktionsnedsättning och handikapp", som anger en precis men samtidigt flexibel inställning. Genom "skada eller sjukdom" kan en "funktionsnedsättning" uppstå.

BEGREPPET FUNKTIONSNEDSÄTTNING innefattar ett stort antal olika funktionshinder. Personer kan ha fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga funktionsnedsättningar på grund av skador och sjukdomar. Funktionsnedsättningar kan t ex uppstå av syn- eller hörselproblem, medicinska tillstånd, elöverkänslighet och/eller mikrovågsstrålning eller psykiska sjukdomar. Sådana skador eller tillstånd kan vara av bestående eller övergående natur.

HANDIKAPP avser förlust eller begränsning av möjligheterna att delta i samhällslivet på samma sätt som andra. "Handikapp" beskriver mötet mellan personer med funktionsnedsättning och omgivningen. Syftet är att fästa uppmärksamheten på brister i miljön och inom olika samhällsområden, t ex brister i information, kommunikation och tillgänglighet, som hindrar personer med funktionsnedsättningar från att delta på likvärdiga villkor i samhällslivet.

Ordet handikapp belyser alltså samspelet mellan förhållanden och förväntningar på samhället och den enskilda människans förmåga.

BEGREPPET HANDIKAPP är beroende av den enskildes relationer till sin omgivning och är alltså inget definitivt begrepp, som går att fastställa en gång för alla. En synskadad person är t ex mindre handikappad om information finns tillgänglig inläst på kassett än om den bara finns i form av vanlig tryckt text. En avfasad trottoarkant vid ett övergångsställe gör en rullstolsburen person mindre handikappad än om trottoarkanten är tvär. Allergiserade lokaler med god ventilation botar inte allergin, men gör det möjligt för en allergiker att vistas i sådana lokaler. Samma

funktionsnedsättning kan ge handikapp av helt olika slag hos olika individer beroende på i vilket sammanhang den påverkar livsföringen.

En viktig konsekvens av detta resonemang är att det i många fall går att påverka graden av handikapp även om det inte går att göra något åt skadan eller funktionsnedsättningen.

Rehabilitering och anpassning av den fysiska miljön är viktiga faktorer när det gäller reducering, eller till och med i vissa fall, eliminering av graden av handikapp för den enskilde.

3 UTGÅNGSPUNKTER FÖR PROGRAMARBETET

1. Nationella mål (Människosyn)

Detta program grundas på en humanistisk människosyn där kärnan är respekten för varje människas egenvärde. Alla har samma mänskliga rättigheter och samma rätt att bli respekterade oavsett funktionsförmåga.

Nationella mål för handikappolitiken är:

- en samhällsgemenskap med mångfald som grund.
- att samhället utformas så att människor med funktionshinder i alla åldrar blir fullt delaktiga.
- jämlikhet i levnadsvillkor för flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionshinder.

2. Alla människors lika värde (Samhällssyn)

Grunden för den svenska jämlikhetssynen är alla människors lika värde. Den ovillkorliga rätten till respekt för människovärdet förändras inte av ett funktionshinder, dess grad eller art. En person med funktionshinder ska inte betraktas som "ett föremål för särskilda åtgärder" utan ska ses som en medborgare med lika rätt och lika möjligheter att bestämma över sitt liv och få sina önskningar respekterade.

Vårt samhälle består av en gemenskap mellan människor med olika funktionsförmåga, ålder, kön e t c och måste byggas utifrån denna kunskap och en strävan att solidariskt utveckla en mänsklig gemenskap.

Handikappolitiken syftar till jämlikhet och alla medborgares likställighet. Den skall medverka till att klyftorna mellan personer med funktionshinder och andra utjämnas. Den ska leda till att alla medborgare får full delaktighet i samhället. Den syftar inte till att för personer med funktionshinder skapa förmåner utöver det som tillkommer andra.

3. Bärande principer

Arbetet med handikappfrågorna skall kännetecknas av kvalitet och de bärande principerna skall vara:

Självbestämmande och inflytande

Varje människa måste så långt möjligt få respekt för sina egna önskemål om stöd och service och själv få avgöra, när hjälp behövs. När möjligheterna till självbestämmande är begränsade krävs särskild aktsamhet, så att den enskilde dock, så långt det är möjligt, får fatta beslut om sitt eget liv. Inflytande handlar även om möjligheter att delta i föreningsliv och andra verksamheter för samhällets utveckling. Här ingår också handikapporganisationernas inflytande.

Tillgänglighet i vid bemärkelse

Tillgänglighet har flera dimensioner. Det gäller både god fysisk och teknisk tillgänglighet liksom god social och psykologisk tillgänglighet. Inga ekonomiska och organisatoriska hinder får resas och det är även av central betydelse att information når alla oavsett funktionshinder.

Delaktighet

Med delaktighet menas framförallt allas möjlighet att aktivt delta i gemenskaps- och samhällslivet med både rättigheter och skyldigheter. Delaktighet skall vara något självklart och naturligt, som gäller alla människor.

Kontinuitet och helhetssyn

Kontinuitet innebär att stöd och service inte upphör eller förändras utan att brukaren själv informerats och fått möjlighet att lämna synpunkter. Kontinuitet innebär trygghet och bidrar till att tillvaron blir överblickbar. Helhetssynen skall ha sin utgångspunkt i den enskilda människans behov av att hela tillvaron fungerar. Kvaliteten i den service och det stöd och miljöanpassning, som samhället erbjuder, skall bedömas ur den enskildes perspektiv.

MÅL OCH UTGÅNGSPUNKTER FÖR VERKSAMHETSPLANERING UTIFRÅN FN:S STANDARDREGLER

1. Ökad medvetenhet

MÅL

Kommunen skall arbeta aktivt för att informera om (handlings)programmet. Handikapporganisationerna är en resurs i detta arbete.

UTGÅNGSPUNKT I VERKSAMHETSPLANERING

En utbildningsdag genomförs en gång om året med representanter från nämnder/styrelser/förvaltningar och handikapporganisationerna.

2. Medicinsk vård och behandling

MÅL

Kommunen har ansvar för att medicinsk vård och behandling finns tillgänglig för personer med funktionshinder, för att behålla och förbättra funktionsförmågan.

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Sjukvård

Vården skall tillämpa rutiner och program som säkerställer att specialister från olika kompetensområden kan upptäcka, bedöma och behandla skador och sjukdomar på ett tidigt stadium för att förebygga eller minska orsaker till att en funktionsnedsättning uppstår.

För personer med funktionshinder är det av särskild vikt att få träffa samma läkare eller annan vårdpersonal vid återkommande besök. Patienten skall ha möjlighet att påverka behandlingens utformning och kvalitet. Detta förutsätter en väl fungerande vårdkedja.

Resurser för en väl fungerande patient- och anhöriginformation skall finnas och den skall vara anpassad till en helhetssyn, som ställer patienten i centrum, samt utformad med hänsyn till respektive patients funktionshinder. Patientansvarig läkare skall alltid anges.

Det är angeläget med vårdprogram för de vanligaste kroniska sjukdomarna och att dessa utarbetas i samråd med respektive handikapporganisation.

Inom sjukvården är det särskilt angeläget att astmatikers, allergikers och andra överkänsligas behov av anpassad miljö tillgodoses.

Föräldrar och syskon till hörselskadade barn skall erbjudas teckenspråksundervisning.

Hälsövård

Skolhälsovården skall tillsammans med föräldrarna medverka till att skolmiljön är bra för eleverna. Skolhälsovården skall genom hälsouppllysning medverka till att

förebygga sjukdomar hos eleverna. Det kan i vissa fall innebära behov av särskilt riktade insatser till elever med funktionshinder. För dessa elever kan det innebära att informationsinsatserna måste anpassas särskilt till deras behov.

Barnhälsovård

Barnhälsovården skall försöka upptäcka och identifiera funktionshinder i tidigt stadium i samarbete med barnhälsovård, skola och individ- och familjeomsorgen, så att habiliterande insatser kan erbjudas i ett tidigt skede. Kunskap ska finnas om handikapporganisationer för att bl.a. kunna ge tips till närstående.

Tandvård

Enligt tandvårdslagen skall tandvården verka för god tandhälsa och tandvård på lika villkor för hela befolkningen. Tandvårdens uppgift är bl a att så tidigt som möjligt återställa oral hälsa och bettfunktion till en för individen optimal nivå.

Det är särskilt angeläget att personer med funktionshinder aktivt erbjuds tidig diagnos och behandling. Kommunen skall säkerställa att utbildad personal och lokaler finns anpassade för handikappandvård. Kontinuitet och förebyggande vård prioriteras.

3. Rehabilitering

MÅL

Rehabilitering ska erbjudas personer med funktionshinder för att de ska kunna uppnå och behålla största möjliga självständighet och funktionsförmåga.

Alla personer med funktionshinder som är i behov av rehabilitering/habilitering ska erbjudas rehabilitering/habilitering, som är baserad på individens behov.

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Rehabilitering och habilitering

Alla rehabiliterings- och habiliteringsinsatser ska inledas med behovsanalys där man fastställer varje individs behov av rehabilitering/habilitering, varefter en rehabiliterings-/habiliteringsplan utarbetas. Behoven av psykologiska insatser i rehabiliteringsarbetet skall särskilt uppmärksammas. I vissa fall kan behoven av rehabilitering behöva tillgodoses utanför kommunen.

Möjligheter till grupp gymnastik och bassängträning skall särskilt uppmärksammas. Vid planering och anordnande av aktiviteterna skall samråd ske med berörda grupper.

Möjligheter för barn och ungdomar att genomgå rehabilitering i rena ungdomsgrupper skall eftersträvas.

Barn- och vuxenhabilitering måste samordnas till en obruten vårdkedja för den enskilde. Habiliteringen skall omfatta alla områden socialt, psykologiskt, medicinskt och pedagogiskt – och ha en övergripande helhetssyn på den funktionshindrade och dennes situation.

Bättre samordning mellan olika ansvariga bör ske av insatser inklusive hjälpmedel för barn och ungdomar med flerhandikapp.

Hjälpmedel

För att kompenseras för uppkomna funktionsnedsättningar och för att kunna leva ett normalt liv i hem, skola, arbete och på fritiden, skall personer med funktionshinder få tillgång till erforderliga hjälpmedel. Kort distributionstid och ett väl utvecklat inbytes- och reparationsystem är av vikt för alla, i synnerhet för barn och ungdomar, som befinner sig i uppväxtstadiet.

Kommunen skall särskilt uppmärksamma informationsteknikens nya möjligheter inom hjälpmedelsområdet.

Användare och anhöriga, och i förekommande fall vårdare, skall få utbildning på användningen av de tekniska hjälpmedlen.

Ett dataresurscenter skall inrättas inom hälso-och sjukvården. Centrets uppgifter är bl.a. att utveckla IT-kompetensen hos brukare och personal, erbjuda utprovning, anpassning, träning och teknisk support när det gäller datahjälpmedel för personer med funktionshinder. Centret ska ha ett nära samarbete med skolan, arbetsförmedlingen, försäkringskassan och syncentralen m.fl.

4. Stöd och service

MÅL

Personer med funktionshinder skall erbjudas stöd och service så att de får möjlighet att leva ett liv som andra och i gemenskap med andra.

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Att leva med funktionshinder innebär ofta stora påfrestningar, även psykiska, för såväl patient som anhöriga/föräldrar och därför behövs information och stödsamtal. Det är av största vikt att samhället gör det möjligt för personer med funktionshinder att på lika villkor delta i ett aktivt samhälls- och yrkesliv.

En väl fungerande hemtjänst är grundläggande för möjligheterna att ta del av t ex arbetsliv, fritids- och kulturaktiviteter. Det är viktigt att konkretisera hur hemtjänsten ska utformas, så att den för framtiden blir mera flexibel.

Personal som arbetar med personer med funktionshinder, oavsett ålder eller boendeform, måste ha goda kunskaper om varje individs funktionshinder, behov av gemenskap och meningsfullhet i den dagliga livsföringen samt kunna uppmärksamma eventuellt begynnande sjukdomstillstånd.

Personalen måste utbildas i "första hjälpen" insatser, och personal till döva skall vara enkelt teckenspråkiga.

Den kommunala ledsagarservicen och tillgången till larm för svårt funktionshindrade är viktiga insatser för att stödja självständighet och trygghet.

För att så många barn och ungdomar som möjligt skall kunna bo hemma hos sina föräldrar, måste hemmen få starkt stöd från samhället. Behov av avlösning för anhöriga/närstående skall därför särskilt beaktas.

Korttidshem skall ha som syfte att ge barn, ungdomar och vuxna gemenskap och nyorientering, och avlösa anhöriga/närstående i vård och tillsyn. Den sociala gemenskapen skall även beaktas.

För vissa personer med svåra funktionshinder räcker inte hemtjänstens vanliga resurser till. Vid behov bör hjälp kunna ges i form av en personlig assistent.

Personer med psykiska funktionshinder som har omfattande behov av stöd och service skall erbjudas personligt ombud för att bl.a. underlätta kontakter och samordning med olika myndigheter.

Färdtjänst skall ges efter behov för att öka tillgängligheten till arbete, kultur-, fritids-, m fl aktiviteter.

Behovet av särskilda sociala stödinsatser till de psykiskt funktionshindrade behöver särskilt uppmärksammas.

Särskilda boendeformer och bostäder med särskild service för personer med funktionshinder, som t ex handikapplägenheter, gruppboendestäder eller särskilt anpassade bostäder skall tillgodoseas. Personer med funktionshinder skall ha rätt att välja boendeform.

5. Tillgänglighet

MÅL

Kommunal information skall anpassas så att den blir tillgänglig för alla medborgare.

Den moderna dator- och teletekniken skall anpassas så att den blir tillgänglig för personer med kommunikationshinder.

Kommunen skall medverka till att den fysiska miljön, i största möjliga utsträckning, anpassas så att den görs tillgänglig för alla medborgare.

Tillgängligheten skall särskilt beaktas i all planering och projektering.

Kollektivtrafiken skall utformas så att den blir lätt tillgänglig för alla. Vid behov skall komplement i form av särskilt anpassade resor erbjudas.

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Samhällsinformation

Personer som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter svårigheter att få tillgång till upplysningar och uppgifter ur allmänna handlingar skall få behövlig personlig hjälp med detta.

Skyltning och anvisningar skall utformas med hänsyn till särskilda behov hos personer med funktionshinder.

Larm vid akuta och allvarliga olyckstillfällen måste utformas så att det även når fram med information och anvisningar till döva, dövblinda, gravt hörselskadade och utvecklingsstörda.

Den kommunala taltidningen är viktig för att ge personer med vissa läshandikapp möjlighet att ta del av allmän kommunal information. Kommunen har ett särskilt ansvar för att lättläst samhällsinformation når ut till berörda.

Tillgänglighetsguiden skall hållas aktuell. Den skall finnas tillgänglig på kommunens hemsida och i form av en broschyr.

Tolktjänst skall erbjudas döva, dövblinda och hörselskadade samt samtalsskadade, så att de både kan ta del av kommunal information och delta i offentliga möten och diskussioner.

Informationsteknik

Den nya informationstekniken får en allt större betydelse för människors delaktighet i samhällsutvecklingen. Samtidigt som nya möjligheter öppnas finns även risker att den nya tekniken kan komma att stänga ute personer med kommunikationshinder och överkänslighet.

För stora grupper av personer med funktionshinder är det en strategiskt viktig fråga att tidigt få tillgång till de nya möjligheterna.

Kommunen skall vid upphandling av datatjänster ställa sådana tekniska krav att de påverkar leverantörer att utveckla datorer, kringutrustning och program som gör den nya tekniken tillgänglig för personer med funktionshinder och överkänslighet.

Barn och ungdomar med funktionshinder skall få erfarenhet av datorer som pedagogiska hjälpmedel. Erfarenhet av modern informationsteknik ger vana, metodik och självförtroende för delaktighet i samhälle, arbete och sysselsättning.

Bostäder, offentliga byggnader och miljö

Personer som drabbats av svåra funktionshinder, skall få hjälp med anpassning av sin befintliga bostad.

Aktuell information om bostadsanpassningsbidrag skall finnas.

Vid ny- och omplanteringar skall pollenrikliga och starkt doftande växter undvikas.

Åtskilda cykel- och gångbanor skall eftersträvas.

Behoven av ljus- och ljudsignaler vid övergångsställen skall beaktas.

Behoven av handikapparkeringsplatser och handikapptoletter skall tillgodoses.

Kommunen skall verka för att handikapparkeringsplatser och handikapptoletter utmärks på Gotlandskartor och ingår i besöksinformationen.

Vid produktion och förvaltning av offentliga lokaler skall anpassning ske så långt det är möjligt för olika funktionshinder.

Rökfrihet i och utanför entréer till offentliga lokaler skall gälla.

Samråd med handikapporganisationerna i samband med ny- och ombyggnad av offentliga lokaler är av särskild vikt. Vid om- och nybyggnad ska handikapporganisationernas tillgänglighetsrådgivare medverka i planeringen av offentliga lokaler. Möjligheterna att påverka olika aspekter på tillgänglighet skall tillvaratas inom ramen för byggnadsnämndens beslut om kontrollplan vid ny- och ombyggnad.

Förvaltningarnas utsedda kontaktpersoner bör anlitas i samråd med handikapporganisationerna.

Kommunikationer

Kommunens innevånare skall med kollektiva färdmedel i största möjliga utsträckning kunna nå arbetsplatser, skolor, serviceinrättningar, fritidsanläggningar m m.

Gatumiljön måste anpassas så att tillgängligheten inte enbart gäller fordon utan även busshållplatser, till- och avfarter, avfasade trottoarkanter e t c.

Behoven av regn- och vindskydd vid busshållplatser skall uppmärksammas.

Kommunen skall verka för att flyg och färjor är anpassade för alla resenärer.

Behovet av allergisäkerhet i kollektivtrafik och särskilt anpassade resformer skall uppmärksammas.

Behovet av texttelefon vid lasarettet, vårdcentraler med flera kommunala inrättningar, skall beaktas.

Kollektivtrafikens alla fordon skall vara tillgängliga för olika funktionshinder så långt det är möjligt.

Turer med tillgängliga fordon för personer med olika funktionshinder skall markeras i turlistan. Turlistan skall även anpassas för t.ex. synskadade och personer med kommunikationshinder.

Särskilt anpassade resformer, t ex färdtjänst och riksfärdtjänst skall vara ett komplement till de allmänna kommunikationerna.

Personal i färdtjänst och linjetrafik skall ha kunskaper om astma- allergi och annan överkänslighet, förstahjälpeninsatser samt hjärt- och lungräddning.

6. Utbildning

MÅL

Kommunen har ett särskilt ansvar för utbildning i handikappkunskap inom skolans ram.

Barn och ungdomar med funktionshinder skall beredas möjlighet att delta i samtliga av skolan ordnade aktiviteter. Folkhögskolan och kommunal vuxenutbildning skall ha samma mål för sin verksamhet för vuxna med funktionshinder.

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Skolan skall inom läroplanens ram informera om olika funktionshinder och attityder.

Studera med funktionshinder skall i första hand erbjudas utbildning inom Gotlands kommun i en integrerad miljö och med lämpligt undervisningsmaterial.

Föräldragrupper och handikapporganisationer skall ges tillfälle att medverka i utbildningen.

Specialundervisningens mål skall vara att eleven om möjligt skall kunna delta i undervisningen i det ordinarie skolsystemet.

Det är viktigt med tidig upptäckt vid läs- och skrivsvårigheter, Asperger syndrom, Damp/ADHD m fl. för att möjliggöra insatser i ett tidigt skede.

Behov av tidig planläggning av funktionshindrade barns övergång från barnhälsovård till skolhälsovård samt förskoleverksamhet till skolverksamhet skall uppmärksammas.

Barn och ungdomar med långa vårdtider eller långa rehabiliteringstider och hög sjukfrekvens har stort behov av stödundervisning och måste ges möjlighet att läsa igen kursavsnitt.

Utgångsläget skall vara positivt präglat d v s man skall se till elevens möjligheter. Lärare och övrig skolpersonal skall på bästa sätt *ta vara på de* förmågor till inläring, som finns hos barn och ungdomar med funktionshinder.

Det är förskolans och skolans ansvar att i samråd med barnet/eleven själv och förälder/ vårdnadshavare informera all berörd personal och övriga elever om barnets/elevens funktionshinder.

Behovet av kontinuerlig utbildning för Syo-konsulenter om olika funktionshinder skall tillgodoses.

För elever med funktionshinder är det särskilt angeläget att få möjlighet att samråda med Syo-konsulent om lämplig utbildning.

Förskola och skola skall sträva efter att erbjuda barn och ungdomar med kommunikationshinder en anpassad miljö så att de får en fullgod kommunikation. Skolan skall dessutom ge en trygg grupp tillhörighet och stödja insikt om den egna livssituationen.

När hörselskadade barn och ungdomar skall integreras i den "hörande skolan" måste hjälpmedel finnas för att kunna följa muntlig undervisning samt fungera i socialt samspel med klasskamrater.

Föräldrar skall ges möjlighet att välja om barnet med funktionshinder skall studera på specialskola eller i befintlig skola, beroende på barnets behov.

Behoven av allergisanerad förskoleverksamhet skall tillgodoses.

Skolmåltiderna skall anpassas efter den enskilde elevens behov av speciell kost och dryck.

Förskole- och skollokaler ska så långt som möjligt vara tillgängliga för samtlig personal, barn/elever respektive föräldrar med funktionshinder.

Skollokaler ska så långt möjligt vara allergisanerade, lättstädade och ha väl fungerande ventilation.

Barn, som av fysiska, psykiska eller andra skäl, behöver särskilt stöd i sin utveckling skall anvisas plats i förskola och/eller fritidshem om inte barnens behov av sådant stöd tillgodoses på något annat sätt.

7. Arbete

MÅL

Kommunen skall medverka till att personer med funktionshinder erbjuds arbetstillfällen inom såväl offentlig som privat sektor.

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Kommunen skall i samverkan med länsstyrelsens enhet för Arbetsmarknad och Näringsliv verka för att förbättra möjligheterna till arbete på den öppna arbetsmarknaden för personer med funktionshinder.

Anpassning av arbetsplatser skall ingå i detta. En sådan anpassning skall också syfta till att förebygga uppkomsten av funktionshinder och ohälsa.

När en person med funktionshinder börjar på en arbetsplats bör information ges om det aktuella funktionshindret. Denna information kan ges av den enskilde eller vid behov med hjälp av aktuell handikapporganisation.

Kommunen ska verka för att arbetsgruppens sociala miljö anpassas efter aktuellt funktionshinder.

8. Ekonomisk och social trygghet

MÅL

Sociala trygghetssystem, socialförsäkring eller annan välfärd får inte utesluta eller diskriminera personer med funktionshinder.

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Samlad information ska finnas tillgänglig om olika former av ekonomiskt stöd, yrkesvägledning, yrkesrehabilitering och yrkesutbildning.

Samlad information skall finnas tillgänglig för alla om vilka former som finns för stöd till anhöriga/närstående.

9. Familjeliv och personlig integritet

MÅL

Kommunen skall främja möjligheten för personer med funktionshinder att leva familjeliv och rätten till personlig integritet.

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Handikapporganisationerna ska aktivt stödja medlemmar i frågor som rör partnerskap, föräldraskap och funktionshinder.

Handikapporganisationerna medverkar i personalutbildning som rör bemötande.

Det ska finnas olika former av stöd till anhöriga/närstående.

10. Kultur + 11. Rekreation och idrott

MÅL

Alla kommuninvånare oavsett funktionshinder har rätt att få del av kommunens kultur- och fritidsutbud.

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Kommunägda anläggningar och sådana föreningsdrivna anläggningar som kommunen stödjer med bidrag och som används för kultur, idrott och rekreation skall i fysisk mening vara tillgängliga för olika grupper av funktionshindrade.

Även de föreningar som får kommunala bidrag uppmanas att i sin verksamhet uppmärksamma olika behov av kultur- och fritidsaktiviteter hos personer med funktionshinder.

Vid planering av arrangemang och aktiviteter ska ansvariga se handikapporganisationerna som en resurs.

Läger- och dagverksamhet för funktionshindrade barn och ungdomar är värdefullt. Deltagarna skall ges möjlighet att påverka det enskilda lägrets innehåll och utformning och ges möjlighet att träffa andra med samma eller likvärdiga funktionshinder och utbyta erfarenheter.

Kommunen bör verka för att handikappidrotten stimuleras och integreras i annan idrottsverksamhet på fritid och under skoltid. Idrottsrörelsen ska uppmuntras att underlätta för personer med funktionshinder att medverka tillsammans med andra deltagare. I vissa fall är särskilda arrangemang eller speciella idrottsgrenar lämpliga. I ledarutbildning skall detta beaktas.

Biblioteken skall tillhandahålla medier anpassade för personer med olika former av läshandikapp. Sådana medier är lättlästa böcker, böcker med stor stil, talböcker och video för döva.

Möjligheter till rehabiliterings- och habiliteringsinsatser i badhus med tempererat vatten skall beaktas.

Tillgänglighet till badplatser är angeläget för att ge personer med funktionshinder ökade möjligheter till bad- och strandliv.

För att öka möjligheterna till friluftsliv för personer med funktionshinder bör tillgängligheten öka till naturområden.

12. Religion

MÅL

Kommunen skall uppmuntra åtgärder för att skapa jämlika möjligheter för personer med funktionshinder att utöva sin religion.

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Hänsyn skall tas till personers olika religiösa inriktning, seder och bruk oavsett funktionshinder.

13. Kunskap och forskning

MÅL

Kommunen skall tillse att politiker, anställda och allmänhet får information om funktionshindrades levnadsvillkor. Detta ska ske i samråd med handikapporganisationerna.

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Syftet är att förmedla kunskaper om levnadsvillkor för personer med funktionshinder och därmed förbättra möjligheterna att i planering och verksamhet tillgodose kraven på integritet, integrering, tillgänglighet, delaktighet, kontinuitet samt god respektive säker livsmiljö.

Kontaktpersonerna i respektive förvaltning ansvarar för information och samordning av aktuella frågor.

14. Policy och planering

MÅL

Kommunens (handlings)program för handikappfrågor ska användas i all verksamhetsplanering och revideras kontinuerligt.

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Kommunens politiker, chefstjänstemän och kontaktpersoner i förvaltningarna skall informeras om målsättningen med och innehållet i (handlings)programmet tillsammans med företrädare för handikapporganisationerna.

15. Lagstiftning

MÅL

Kommunen ska skapa en rättslig grund för rättssäker handläggning utifrån gällande lagstiftning.

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Alla personer som har insatser enligt socialtjänstlagen (SoL) och/eller Lagen om stöd och service (LSS) ska erbjudas en individuell plan.

Alla biståndsbeslut ska verkställas.

Information om lagstiftning och den enskildes rättigheter ska anpassas efter behov.

Former för uppsökande verksamhet ska finnas.

Planering och genomförande av insatser ska ske tillsammans med den enskilde/funktionshindrade, där även motivationsarbete bör ingå.

16. Ekonomisk politik
17. Samordning
18. Handikapporganisationerna

MÅL

Samråd är lagstadgad och skall ingå som en naturlig del i kommunens alla verksamheter.

Samråd mellan kommunen och handikapporganisationerna syftar till att tillvarata kunskaper och erfarenheter hos brukare och deras företrädare, för att kommunen ska få bra underlag till beslut.

Det ligger därför i kommunens intresse att medverka till att handikapporganisationerna skall ges förutsättningar för sitt arbete.

Samråd med handikapprörelsen skall ske på följande tre nivåer: kommunnivå, nämnd/förvaltningsnivå och verksamhetsnivå

Modell för samråd mellan kommunen och handikapprörelsen

Modellen, som ger stort utrymme för anpassning till förutsättningar i skilda delar av kommunen, utgår från *samråd* på kommunnivå, nämnd/förvaltningsnivå samt verksamhetsnivå.

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Kommunnivå

I kommunala handikapprådet (KHR) informeras om övergripande kommunal planering och större verksamhetsförändringar.

KHR skall också svara för uppföljning av hur samrådsarbetet utförts på nämnd/förvaltningsnivå, bl a med utgångspunkt från nämndernas verksamhetsberättelser.

KHR kan initiera förändringar i det kommunala (handlings)programmet för handikappfrågor.

Information om särskilt intressanta/aktuella verksamhetsområden och ärenden skall ske vid KHR:s sammanträden, gärna under medverkan av inbjudna gäster med sakkunskap.

KHR skall vara remissinstans i frågor av principiell och övergripande karaktär.

Handikapporganisationerna skall bidra till att föra fram ärenden av övergripande karaktär.

KHR kan vända sig direkt till nämnder/förvaltningar med frågor eller begäran om information samt lämna förslag till åtgärder. KHR:s protokoll skall i sin helhet delges nämnderna.

KHR skall aktivt medverka till kompetensutveckling för de i respektive förvaltningar utsedda kontaktpersonerna.

Kommunfullmäktige antar reglemente för det kommunala handikapprådet.

Nämnd/ förvaltningsnivå

Här sker övergripande information om nämnd/förvaltningsplanering till en samrådsgrupp utsedd av handikapporganisationerna.

Nämnd/förvaltningsledning kallar samrådsgruppen vid viktiga skeenden i planeringsprocessen, t ex vid större förändringar av verksamheten eller inför, och under budgetarbetet.

Handikapporganisationerna skall beredas möjlighet att bidra med synpunkter i utredningar som berör personer med funktionshinder.

Varje nämnd ska ta fram en (handlings)plan utifrån (handlings)programmet. I den ska ingå inventeringar, åtgärder, ansvar, prioriteringar och tidplan. Uppföljning ska ske årligen i samarbete med samrådsgrupperna.

Överenskommelser ska ske i varje samrådsgrupp om ersättning för resor och förlorad arbetsförtjänst. Överenskommelsen ska följa reglementet för KHR.

Verksamhetsnivå

Samråd bör ingå som en naturlig del i verksamheterna och initieras av verksamhetsansvarig.

Tidig information skall ges vid planerad start av nya verksamheter eller vid större förändringar i befintlig verksamhet, som berör personer med funktionshinder.

Det normala kan då vara att löpande samråd på verksamhetsnivå sker i form av möten, telefonsamtal, skriftligt eller på annat sätt.

19. Personalutbildning

MÅL

Kommunen ansvarar för att all kommunal personal som planerar för eller arbetar med personer med funktionshinder har utbildning samt att fortbildning ges kontinuerligt.

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Personal direkt i verksamheten, t ex hemtjänst, förskola och skola, skolmåltidsverksamhet, färdtjänst e t c skall ges utbildning inom områden som är särskilt viktiga för personer med funktionshinder. Företrädare för handikapporganisationerna ska ges möjlighet att medverka i utbildning och information till personal om funktionshinder.

Personal i färdtjänst och linjetrafik skall ha kunskaper om astma- allergi och annan överkänslighet, förstahjälpeninsatser samt hjärt- och lungräddning.

20. Uppföljning och utvärdering

MÅL

Modell för uppföljning av tillämpning och genomförande

Modellen bygger på att uppföljning byggs in i kommunens löpande redovisnings- och uppföljningsprocess. Ett särskilt ansvar för uppföljningen läggs, dels på det kommunala handikapprådet, dels på särskilda kontaktpersoner i handikappfrågor som utses inom varje förvaltning.

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Uppföljning

Uppföljningen av det kommunala (handlings)programmet för handikappfrågor sker inom ramen för kommunens löpande redovisning och uppföljningsprocess.

Verksamhetsberättelser från respektive nämnd skall innehålla ett avsnitt som beskriver hur och i vilken omfattning samråd med handikapporganisationerna bedrivits samt hur programmet i övrigt beaktats i planering och genomförande av nämndens verksamhet under året. Dessa avsnitt sammanställs och överlämnas till KHR för behandling.

Vid varje förvaltning skall finnas minst en utsedd representant, som har ansvar för kontakter med handikapporganisationerna, samt för att handikappfrågor beaktas vid beredning av ärenden i respektive nämnd/förvaltning.

Förslag till revidering av det kommunala (handlings)programmet för handikappfrågor skall löpande kunna tillställas kommunstyrelsen. Detta kan göras av KHR och nämnderna.

Respektive nämnd har att självständigt besluta om formerna för uppföljningen av programmet inom den egna verksamheten.

21. Internationellt samarbete

MÅL

Kommunen skall delta aktivt i internationellt samarbete när det gäller åtgärder för att tillförsäkra personer med funktionshinder delaktighet och jämlikhet.

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Kommunen ska i internationella kontakter stödja arbetet för personer med olika funktionshinder och lyfta fram olika aspekter och attityder.

Kommunstyrelsen
Kommunstyrelsens arbetsutskott

2002 05 23
2002 05 14

Ks § 132

Au § 103

Revidering av handikappolitiska programmet

KS 2001/0642-83

- Ledningskontoret 2002-04-26 och reviderat förslag till program mars 2002
- Arbetsutskottet 2002-04-09, § 85

Ledningskontoret har framlagt förslag till revidering av det handikappolitiska programmet. Förslaget har utarbetats av en arbetsgrupp med representanter från kommunala handikapprådet och ledningskontoret och bearbetats ytterligare efter en remissomgång. Arbetsutskottet beslöt 9 april att bordlägga ärendet.

Ledningskontoret har nu utarbetat ett reviderat förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- Förslaget till handikappolitiskt program antas.

2002-04-26

Dnr KS 2001/0642-83
Eva Sellberg

Kommunstyrelsen

Kompletteringar

Förslag till revidering av Handlingsprogram för handikappfrågor

Vid kommunstyrelsens arbetsutskott 2002-04-09 framkom synpunkter på innehållet i förslaget. Ärendet återremitterades.

Förslag till revideringar

Ledningskontoret har samlat in synpunkter som framförts för att kunna bereda dessa.

Förslag till revideringar efter återremiss har i denna version markerats med understruken och kursiv text. Förslagen har stämts av med arbetsgruppen från kommunala handikapprådet.

Begrepp – handlingsprogram/policy/handlingsplan

Inom ledningskontoret finns en arbetsgrupp som har i uppdrag att se över kommunens alla policies, program och begrepp m.m. Det är ännu inte fastställt vilken gemensam inriktning som ska råda framöver. Gruppens nuvarande förslag är att handlingsprogram förkortas till PROGRAM och att innebörden av dessa ska vara att de innehåller mål, inriktning, arbetsformer och uppföljning. Handlingsplan föreslås förkortas till PLAN och innebär att de innehåller konkreta åtgärder, ansvar, prioriteringar, kostnader och tidplan. Båda dessa begrepp stämmer väl överens med modellen för handlingsprogram för handikappfrågor.

Handlingsprogrammet för handikappfrågor skulle utifrån arbetsgruppens nuvarande förslag föreslås betecknas – PROGRAM FÖR HANDIKAPPFRÅGOR I GOTLANDS KOMMUN. Handlingsplanerna på

nämndnivå föreslås betecknas - PLAN FÖR HANDIKAPPFRÅGOR FÖR X-NÄMND.

Förtydligande

Syfte

Syftet med handlingsprogrammet har sedan april 1997 då det antogs av kommunfullmäktige varit att uppnå dels ett kommunövergripande synsätt på inriktning, samverkan och hantering av handikappfrågor i Gotlands kommun och dels ett arbetssätt på nämnd- och verksamhetsnivå. Det innebär att handikappfrågor skall behandlas som en naturlig och integrerad del av PLANERING och GENOMFÖRANDE av åtgärder utifrån programmet inom ramen för nämnders och förvaltningars löpande verksamhetsplanering (s.3-4).

Handlingsprogrammet ska ses som en långsiktig viljeinriktning och process för arbetet med handikappfrågor. Genomförandet ska utgå från nämndernas verksamhetsplanering och prioriteringar.

Övergripande

De inledande avsnitten 1-2-3 påvisar den övergripande, långsiktiga viljeinriktningen av arbetet med handikappfrågor i Gotlands kommun och har sitt ursprung från nationella mål för handikappolitiken. Dessa avsnitt i handlingsprogrammet är i stort oförändrade sedan 1997. Några kompletteringar är införda exempelvis FN:s standardregler och mål ur handlingsplanen för handikappolitiken som antogs av riksdagen år 2000.

Samverkan på olika nivåer

Avsnitten 16-17-18 beskriver närmare samverkan med handikapporganisationerna på olika nivåer i kommunen. För arbetet med handlingsprogrammet på nämndnivå föreslås i ett förtydligande vilket innebär att planer tas fram på nämndnivå som innehåller inventeringar, åtgärder, ansvar, prioriteringar och tidplan. Utgångspunkten i det arbetet är de specifika avsnitt med FN:s standardregler med förslag till olika åtgärder som stämmer in på nämndernas verksamhetsansvar och den verksamhetsplanering som ständigt pågår.

En uppföljning av nämndernas arbete med handlingsprogrammet genomfördes för år 2000. Sammanställningen har redovisats till nämnder och kommunstyrelsen hösten 2001. Resultatet visade att samtliga nämnder utom en har organiserad samverkan med handikapporganisationerna, formerna för samverkan ser olika ut. Det framkommer att det är oklart hur handlingsprogrammet används i verksamhetsplanering och samverkan med handikapporganisationerna. Med anledning av detta har arbetsgruppen föreslagit ett förtydligande vad gäller nämndernas arbete med planer utifrån programmet (s.25).

Förslag till beslut i kommunstyrelsen för beslut i kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta föreliggande förslag till program för handikappfrågor.

Bo Dahllöf
regiondirektör

Bilagor

- Förslag till reviderat Program för handikappfrågor
- Supplement om lagstiftning
- Remissvar

Förslag till reviderat

Program för Handikappfrågor

i Gotlands kommun

Mars 2002

*Inkl. förslag till vissa ändringar efter återremiss från
kommunstyrelsens arbetsutskott den 9 april 2002*

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING

1	Syfte, utformning och generella mål	s. 3
2	Grundläggande begrepp i handikappolitiken	s. 5
3	Utgångspunkter för programarbetet	s. 7

MÅL OCH UTGÅNGSPUNKTER FÖR VERKSAMHETSPLANERING

1	Ökad medvetenhet	s. 9
2	Medicinsk vård och behandling	s. 9
3	Rehabilitering	s. 11
4	Stöd och service	s. 12
5	Tillgänglighet	s. 14
6	Utbildning	s. 17
7	Arbete	s. 19
8	Ekonomisk och social trygghet	s. 20
9	Familjeliv och personlig integritet	s. 20
10, 11	Kultur och Rekreation och idrott	s. 21
12	Religion	s. 22
13	Kunskap och forskning	s. 22
14	Policy och planering	s. 23
15	Lagstiftning	s. 23
16, 17, 18	Ekonomisk politik, Samordning, Handikapporganisationerna	s. 24
19	Personalutbildning	s. 26
20	Uppföljning och utvärdering	s. 26
21	Tekniskt samarbete och ekonomiskt samarbete	s. 27
22	Internationellt samarbete	s. 27

Bilaga

Supplement aktuell lagstiftning

Förslag till revidering av Gotlands kommuns Handlingsprogram för handikappfrågor 2002

Förslag till ändringar och tillägg har markerats med *kursiv stil*.

Text markerad med **fet stil** = förslag efter bearbetning av remissvar.

Text markerad med understrykning och *kursiv stil* = förslag/tillägg efter bearbetning av återremiss april-02

INLEDNING

1

SYFTE, UTFORMNING OCH GENERELLA MÅL

Det kommunala (handlings)programmet för handikappfrågor är ett skriftligt dokument som redovisar en övergripande, målinriktad och politiskt förankrad viljeinriktning. Detta skall vara styrande och vägledande för olika åtgärder inom handikappområdet i Gotlands kommun. samtidigt kompletterar handlingsprogrammet gällande lagstiftning samt översiktsplan för Gotland Vision 2010.

(Handlings)programmets indelning utgår ifrån FN:s standardregler. År 1993 antog FN:s generalförsamling, FN:s standardregler för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning delaktighet och jämlikhet.

Standardreglerna innehåller principiella ståndpunkter när det gäller rättigheter, möjligheter och ansvar. (ny text)

SYFTET med programmet är att uppnå ett
gemensamt kommunövergripande synsätt på
hanteringen av handikappfrågorna i kommunen.

Utformningen av programmet bygger på uppfattningen att frågor som berör personer med funktionshinder skär rakt igenom den kommunala organisationen.

HANDIKAPPFRÅGOR skall därför behandlas som en
naturlig och integrerad del av all planering och

verkställighet inom Gotlands kommun.

Det innebär också att PLANERING och GENOMFÖRANDE av åtgärder utifrån programmet skall ske inom ramen för nämnders och förvaltningars löpande verksamhetsplanering och prioriteringsarbete, t ex i samband med budgetprocessen (se ytterligare beskrivning s.25).

GENERELLA MÅL

Personer med funktionshinder skall ha full möjlighet att delta i samhällets gemenskap.

Kunskapen om och förståelsen för levnadsförhållanden för personer med funktionshinder skall ökas så att positiva attityder skapas.

Handikappfrågorna skall vara en naturlig och integrerad del av all planering i Gotlands kommun.

God samverkan mellan kommunen och handikapporganisationerna skall tillförsäkras.

Modell för samverkan mellan kommunen och handikapporganisationerna

Modellen, som ger stort utrymme för anpassning till förutsättningar i skilda delar av kommunen, utgår från samverkan på kommunnivå, nämnd/förvaltningsnivå samt verksamhetsnivå.

Modell för uppföljning av tillämpning och genomförande

Modellen bygger på att uppföljning byggs in i kommunens löpande redovisnings- och uppföljningsprocess. Ett särskilt ansvar för uppföljningen läggs, dels på det kommunala handikapprådet, dels på särskilda kontaktpersoner i handikappfrågor som är utsedda inom varje förvaltning.

Programmets övriga delar

Härutöver innehåller programmet avsnitt om grundläggande begrepp inom handikappolitiken samt en redovisning av allmänna utgångspunkter för programarbetet.

I programmet återfinns också en sammanställning av förslag till utgångspunkter för verksamhetsplanering. Sammanställningen redovisar exempel på olika behov, hos personer med funktionshinder som bör beaktas i den löpande planeringen av den kommunala verksamheten.

Som ett komplement till programmet redovisas i supplement en sammanställning av aktuella lagar som styr handikappolitiken.

2

GRUNDLÄGGANDE BEGREPP I HANDIKAPPOLITIKEN

År 1980 antog Världshälsoorganisationen (WHO) en internationell klassificering av begreppen "skada eller sjukdom", "funktionsnedsättning och handikapp", som anger en precis men samtidigt flexibel inställning. Genom "skada eller sjukdom" kan en "funktionsnedsättning" uppstå.

BEGREPPET FUNKTIONSNEDSÄTTNING

innefattar ett stort antal olika funktionshinder. Personer kan ha fysiska,

psykiska eller begåvningsmässiga funktionsnedsättningar på grund av skador och sjukdomar. Funktionsnedsättningar kan t ex uppstå av syn- eller hörselproblem, medicinska tillstånd, **elöverkänslighet och/eller mikrovågsstrålning** eller psykiska sjukdomar. Sådana skador eller tillstånd kan vara av bestående eller övergående natur.

HANDIKAPP

avser förlust eller begränsning av möjligheterna att delta i samhällslivet på samma sätt som andra. "Handikapp" beskriver mötet mellan personer med funktionsnedsättning och omgivningen. Syftet är att fästa uppmärksamheten på brister i miljön och inom olika samhällsområden, t ex brister i information, kommunikation och tillgänglighet, som hindrar personer med funktionsnedsättningar från att delta på likvärdiga villkor i samhällslivet.

ORDET HANDIKAPP

belyser alltså samspelet mellan förhållanden och förväntningar på samhället och den enskilda människans förmåga.

BEGREPPET HANDIKAPP

är beroende av den enskildes relationer till sin omgivning och är alltså inget definitivt begrepp, som går att fastställa en gång för alla. En synskadad person är t ex mindre handikappad om information finns tillgänglig inläst på kassett än om den bara finns i form av vanlig tryckt text. En avfasad trottoarkant vid ett övergångsställe gör en rullstolsburen person mindre handikappad än om trottoarkanten är tvär. Allergiserade lokaler med god ventilation botar inte allergin, men gör det möjligt för en allergiker att vistas i sådana lokaler. Samma funktionsnedsättning kan ge handikapp av helt olika slag hos olika individer beroende på i vilket sammanhang den påverkar livsföringen.

EN VIKTIG KONSEKVENNS av detta resonemang är att det i många fall går att påverka graden av handikapp även om det inte går att göra något åt skadan eller funktionsnedsättningen.

REHABILITERING och ANPASSNING av den fysiska miljön är viktiga faktorer när det gäller reducering, eller till och med i vissa fall, eliminering av graden av

handikapp för den enskilde.

3

UTGÅNGSPUNKTER FÖR PROGRAMARBETET

1 *Nationella mål* (Människosyn)

Detta program grundas på en humanistisk människosyn där kärnan är respekten för varje människas egenvärde. Alla har samma mänskliga rättigheter och samma rätt att bli respekterade oavsett funktionsförmåga.

Nationella mål för handikappolitiken är:

- *en samhällsgemenskap med mångfald som grund.*
- *att samhället utformas så att människor med funktionshinder i alla åldrar blir fullt delaktiga.*
- *jämlikhet i levnadsvillkor för flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionshinder. (ny text)*

2 *Alla människors lika värde* (Samhällssyn)

Grunden för den svenska jämlikhetssynen är alla människors lika värde. Den ovillkorliga rätten till respekt för människovärdet förändras inte av ett funktionshinder, dess grad eller art. En person med funktionshinder ska inte betraktas som "ett föremål för särskilda åtgärder" utan ska ses som en medborgare med lika rätt och lika möjligheter att bestämma över sitt liv och få sina önskningar respekterade. (ny text)

Vårt samhälle består av en gemenskap mellan människor med olika funktionsförmåga, ålder, kön e t c och måste byggas utifrån denna kunskap och en strävan att solidariskt utveckla en mänsklig gemenskap.

Handikappolitiken syftar till jämlikhet och alla medborgares likställighet. Den skall medverka till att klyftorna mellan personer med funktionshinder och andra utjämnas. Den ska leda till att alla medborgare får full delaktighet i samhället. Den syftar inte till att för personer med funktionshinder skapa förmåner utöver det som tillkommer andra.

3 Bärande principer

Arbetet med handikappfrågorna skall kännetecknas av kvalitet och de bärande principerna skall vara:

Självbestämmande och inflytande

Varje människa måste så långt möjligt få respekt för sina egna önskemål om stöd och service och själv få avgöra, när hjälp behövs. När möjligheterna till självbestämmande är begränsade krävs särskild aktsamhet, så att den enskilde dock, så långt det är möjligt, får fatta beslut om sitt eget liv. Inflytande handlar även om möjligheter att delta i föreningsliv och andra verksamheter för samhällets utveckling. Här ingår också handikapporganisationernas inflytande.

Tillgänglighet i vid bemärkelse

Tillgänglighet har flera dimensioner. Det gäller både god fysisk och teknisk tillgänglighet liksom god social och psykologisk tillgänglighet. Inga ekonomiska och organisatoriska hinder får resas och det är även av central betydelse att information når alla oavsett funktionshinder.

Delaktighet

Med delaktighet menas framförallt allas möjlighet att aktivt delta i gemenskaps- och samhällslivet med både rättigheter och skyldigheter. Delaktighet skall vara något självklart och naturligt, som gäller alla människor.

Kontinuitet och helhetssyn

Kontinuitet innebär att stöd och service inte upphör eller förändras utan att brukaren själv informerats och fått möjlighet att lämna synpunkter. Kontinuitet innebär trygghet och bidrar till att tillvaron blir överblickbar. Helhetssynen skall ha sin utgångspunkt i den enskilda människans behov av att hela tillvaron fungerar. Kvaliteten i den service och det stöd **och miljöanpassning**, som samhället erbjuder, skall bedömas ur den enskildes perspektiv.

Förslag till indelning av Mål och Utgångspunkter för verksamhetsplanering utifrån FN:s standardregler

Förslag till ändringar och tillägg har markerats med *kursiv stil*.

Text markerad med **fet stil** = förslag efter bearbetning av remissvar.

Text markerad med understrykning och kursiv stil = förslag/tillägg efter bearbetning av återremiss april-02.

1. Ökad medvetenhet

MÅL

Kommunen skall arbeta aktivt för att informera om (handlings)programmet. Handikapporganisationerna är en resurs i detta arbete. (ny text)

UTGÅNGSPUNKT I VERKSAMHETSPLANERING

En utbildningsdag genomförs en gång om året med representanter från nämnder/styrelser/förvaltningar och handikapporganisationerna. (ny text)

2. Medicinsk vård och behandling

MÅL

Kommunen har ansvar för att medicinsk vård och behandling finns tillgänglig för personer med funktionshinder, för att behålla och förbättra funktionsförmågan. (ny text)

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Sjukvård

Vården skall tillämpa rutiner och program som säkerställer att specialister från olika kompetensområden kan upptäcka, bedöma och behandla skador och sjukdomar på ett tidigt stadium för att förebygga eller minska orsaker till att en funktionsnedsättning uppstår.

För personer med funktionshinder är det av särskild vikt att få träffa samma läkare eller annan vårdpersonal vid återkommande besök. Patienten skall ha

möjlighet att påverka behandlingens utformning och kvalitet. Detta förutsätter en väl fungerande vårdkedja.

Resurser för en väl fungerande patient- och anhöriginformation skall finnas och den skall vara anpassad till en helhetssyn, som ställer patienten i centrum, samt utformad med hänsyn till respektive patients funktionshinder. Patientansvarig läkare skall alltid anges.

Det är angeläget med vårdprogram för de vanligaste kroniska sjukdomarna och att dessa utarbetas i samråd med respektive handikapporganisation.

Inom sjukvården är det särskilt angeläget att astmatikers, allergikers och **andra överkänsligas** behov av anpassad miljö tillgodoses.

Föräldrar och syskon till hörselskadade barn skall erbjudas teckenspråksundervisning. (ny text)

Hälsovård

Skolhälsovården skall tillsammans med föräldrarna medverka till att skolmiljön är bra för eleverna. Skolhälsovården skall genom hälsoupplýsning medverka till att förebygga sjukdomar hos eleverna. Det kan i vissa fall innebära behov av särskilt riktade insatser till elever med funktionshinder. För dessa elever kan det innebära att informationsinsatserna måste anpassas särskilt till deras behov.

Barnhälsovård

Barnhälsovården skall försöka upptäcka och identifiera funktionshinder i tidigt stadium i samarbete med barnhälsovård, skola och individ- och familjeomsorgen, så att habiliterande insatser kan erbjudas i ett tidigt skede. Kunskap ska finnas om handikapporganisationer för att bl.a. kunna ge tips till närstående. (ny text)

Tandvård

Enligt tandvårdslagen skall tandvården verka för god tandhälsa och tandvård på lika villkor för hela befolkningen. Tandvårdens uppgift är bl a att så tidigt som möjligt återställa oral hälsa och bettfunktion till en för individen optimal nivå.

Det är särskilt angeläget att personer med funktionshinder aktivt erbjuds tidig

diagnos och behandling. Kommunen skall säkerställa att utbildad personal och lokaler finns anpassade för handikapptandvård. Kontinuitet och förebyggande vård prioriteras.

3. Rehabilitering

MÅL

Rehabilitering ska erbjudas personer med funktionshinder för att de ska kunna uppnå och behålla största möjliga självständighet och funktionsförmåga.

Alla personer med funktionshinder som är i behov av rehabilitering/habilitering ska erbjudas rehabilitering/habilitering, som är baserad på individens behov. (ny text)

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Rehabilitering och habilitering

Alla rehabiliterings- och habiliteringsinsatser ska inledas med behovsanalys där man fastställer varje individs behov av rehabilitering/habilitering, varefter en rehabiliterings-/habiliteringsplan utarbetas. (Följande två meningar utgår - Aktiv rehabilitering är av största vikt för personer med funktionshinder. Den skall i största utsträckning utformas så, att personer med funktionshinder fortlöpande kan få handledning för egen träning eller av kompetent rehabiliteringspersonal). Behoven av psykologiska insatser i rehabiliteringsarbetet skall särskilt uppmärksammas. I vissa fall kan behoven av rehabilitering behöva tillgodoses utanför kommunen.

Möjligheter till grupp gymnastik och bassängträning skall särskilt uppmärksammas. Vid planering och anordnande av aktiviteterna skall samråd ske med berörda grupper.

Möjligheter för barn och ungdomar att genomgå rehabilitering i rena ungdomsgrupper skall eftersträvas.

Barn- och vuxenhabilitering måste samordnas till en obruten vårdkedja för den enskilde. Habiliteringen skall omfatta alla områden socialt, psykologiskt, medicinskt och pedagogiskt – och ha en övergripande helhetssyn på den

funktionshindrade och dennes situation.

Bättre samordning mellan olika ansvariga bör ske av insatser inklusive hjälpmedel för barn och ungdomar med flerhandikapp.

Hjälpmedel

För att kompenseras för uppkomna funktionsnedsättningar och för att kunna leva ett normalt liv i hem, skola, arbete och på fritiden, skall personer med funktionshinder få tillgång till erforderliga hjälpmedel. Kort distributionstid och ett väl utvecklat inbytes- och reparationssystem är av vikt för alla, i synnerhet för barn och ungdomar, som befinner sig i uppväxtstadiet.

Kommunen skall särskilt uppmärksamma informationsteknikens nya möjligheter inom hjälpmedelsområdet.

Användare och anhöriga, och i förekommande fall vårdare, skall få utbildning på användningen av de tekniska hjälpmedlen.

Ett dataresurscenter skall inrättas inom hälso-och sjukvården. Centrets uppgifter är bl.a. att utveckla IT-kompetensen hos brukare och personal, erbjuda utprovning, anpassning, träning och teknisk support när det gäller datahjälpmedel för personer med funktionshinder. Centret ska ha ett nära samarbete med skolan, arbetsförmedlingen, försäkringskassan och syncentralen m.fl. (ny text)

4. Stöd och service

MÅL

Personer med funktionshinder skall erbjudas stöd och service så att de får möjlighet att leva ett liv som andra och i gemenskap med andra.

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Att leva med funktionshinder innebär ofta stora påfrestningar, även psykiska, för såväl patient som anhöriga/föräldrar och därför behövs information och stödsamtal. Det är av största vikt att samhället gör det möjligt för personer med funktionshinder att på lika villkor delta i ett aktivt samhälls- och yrkesliv.

En väl fungerande hemtjänst är grundläggande för möjligheterna att ta del av t ex arbetsliv, fritids- och kulturaktiviteter. Det är viktigt att konkretisera hur hemtjänsten ska utformas, så att den för framtiden blir mera flexibel.

Personal som arbetar med personer med funktionshinder, oavsett ålder eller boendeform, måste ha goda kunskaper om varje individs funktionshinder, behov av gemenskap och meningsfullhet i den dagliga livsföringen samt kunna uppmärksamma eventuellt begynnande sjukdomstillstånd.

Personalen måste utbildas i "första hjälpen" insatser, och personal till döva skall vara enkelt teckenspråkiga.

Den kommunala ledsagarservicen och tillgången till larm för svårt funktionshindrade är viktiga insatser för att stödja självständighet och trygghet.

För att så många barn och ungdomar som möjligt skall kunna bo hemma hos sina föräldrar, måste hemmen få starkt stöd från samhället. Behov av avlösning för anhöriga/närstående skall därför särskilt beaktas.

Korttidshem skall ha som syfte att ge barn, ungdomar och vuxna gemenskap och nyorientering, och avlösa anhöriga/närstående i vård och tillsyn. **Den sociala gemenskapen skall även beaktas.**

För vissa personer med svåra funktionshinder räcker inte hemtjänstens vanliga resurser till. Vid behov bör hjälp kunna ges i form av en personlig *assistent*.

Personer med psykiska funktionshinder som har omfattande behov av stöd och service skall erbjudas personligt ombud (ny text), för att bl.a. underlätta kontakter och samordning med olika myndigheter.

Färdtjänst skall ges efter behov för att öka tillgängligheten till arbete, kultur-, fritids-, m fl aktiviteter.

Behovet av särskilda sociala stödinsatser till de psykiskt funktionshindrade behöver särskilt uppmärksammas.

Särskilda boendeformer *och bostäder med särskild service* för personer med funktionshinder, som t ex handikapplägenheter, gruppboendestäder eller särskilt

anpassade bostäder skall tillgodoses. Personer med funktionshinder skall ha rätt att välja boendeform.

5. Tillgänglighet

MÅL

Kommunal information skall anpassas så att den blir tillgänglig för alla medborgare.

Den moderna dator- och teletekniken skall anpassas så att den blir tillgänglig för personer med kommunikationshinder.

Kommunen skall medverka till att den fysiska miljön, i största möjliga utsträckning, anpassas så att den görs tillgänglig för alla medborgare.

Tillgängligheten skall särskilt beaktas i all planering och projektering.

Kollektivtrafiken skall utformas så att den blir lätt tillgänglig för alla. Vid behov skall komplement i form av särskilt anpassade resformer erbjudas.

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Samhällsinformation

Personer som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter svårigheter att få tillgång till upplysningar och uppgifter ur allmänna handlingar skall få behövlig personlig hjälp med detta.

Skyltning och anvisningar skall utformas med hänsyn till särskilda behov hos personer med funktionshinder.

Larm vid akuta och allvarliga olyckstillfällen måste utformas så att det även når fram med information och anvisningar till döva, dövblinda, gravt hörselskadade och utvecklingsstörda.

Den kommunala taltidningen är viktig för att ge personer med vissa läshandikapp möjlighet att ta del av allmän kommunal information. Kommunen har ett särskilt ansvar för att lättläst samhällsinformation når ut till berörda.

Tillgänglighetsguiden skall hållas aktuell. Den skall finnas tillgänglig på kommunens hemsida och i form av en broschyr. (ny text)

Tolktjänst skall erbjudas döva, dövblinda och hörselskadade *samt* samtalsskadade, så att de både kan ta del av kommunal information och delta i offentliga möten och diskussioner. (tas bort - samt få hjälp vid enskilda behov)

Informationsteknik

Den nya informationstekniken får en allt större betydelse för människors delaktighet i samhällsutvecklingen. Samtidigt som nya möjligheter öppnas finns även risker att den nya tekniken kan komma att stänga ute personer med kommunikationshinder **och överkänslighet**.

För stora grupper av personer med funktionshinder är det en strategiskt viktig fråga att tidigt få tillgång till de nya möjligheterna.

Kommunen skall vid upphandling av datatjänster ställa sådana tekniska krav att de påverkar leverantörer att utveckla datorer, kringutrustning och program som gör den nya tekniken tillgänglig för personer med funktionshinder **och överkänslighet**.

Barn och ungdomar med funktionshinder skall få erfarenhet av datorer som pedagogiska hjälpmedel. Erfarenhet av modern informationsteknik ger vana, metodik och självförtroende för delaktighet i samhälle, arbete och sysselsättning.

Bostäder, offentliga byggnader och miljö

Personer som drabbats av svåra **funktionshinder** (tas bort- rörelsehinder), skall (tas bort - i största möjliga utsträckning) få hjälp med anpassning av sin befintliga bostad.

(tas bort - Behoven av) Aktuell information om bostadsanpassningsbidrag skall (tas bort – uppmärksammas) **finnas**.

Vid ny- och omplanteringar skall pollenrikliga och starkt doftande växter undvikas.

Åtskilda cykel- och gångbanor skall eftersträvas.

Behoven av ljus- och ljudsignaler vid övergångsställen skall beaktas.

Behoven av handikapparkeringsplatser och handikaptoaletter (tas bort - skall uppmärksammas) *skall tillgodoses.*

Kommunen skall verka för att handikapparkeringsplatser och handikaptoaletter utmärks på Gotlandskartor och ingår i besöksinformationen.

Vid produktion och förvaltning av offentliga lokaler skall **anpassning ske så långt det är möjligt för olika funktionshinder.** (tas bort - allergisäkerheten prioriteras och lokalerna förses med hörselslinga. Funktion och underhåll av hörselslinga skall säkerställas).

(Behovet av- tas bort) *Rökfrihet i och utanför entréer till offentliga lokaler skall (tas bort - eftersträvas) gälla.*

Samråd med handikapporganisationerna i samband med ny- och ombyggnad av offentliga lokaler är av särskild vikt. *Vid om- och nybyggnad ska handikapporganisationernas tillgänglighetsrådgivare medverka i planeringen av offentliga lokaler. (ny text)* Möjligheterna att påverka olika aspekter på tillgänglighet skall tillvaratas inom ramen för byggnadsnämndens beslut om kontrollplan vid ny- och ombyggnad.

Förvaltningarnas utsedda kontaktpersoner bör anlitas i samråd med handikapporganisationerna. (ny text)

Kommunikationer

Kommunens innevånare skall med kollektiva färdmedel i största möjliga utsträckning kunna nå arbetsplatser, skolor, serviceinrättningar, fritidsanläggningar m m.

Gatumiljön måste anpassas så att tillgängligheten inte enbart gäller fordon utan även busshållplatser, till- och avfarter, avfasade trottoarkanter e t c.

Behoven av regn- och vindskydd vid busshållplatser skall uppmärksammas.

Kommunen skall verka för *att flyg och färjor är anpassade för alla resenärer.*

Behovet av allergisäkerhet i kollektivtrafik och särskilt anpassade resformer

skall uppmärksammas.

Behovet av texttelefon vid lasarettet, vårdcentraler med flera kommunala inrättningar, skall beaktas.

Kollektivtrafikens alla fordon skall vara tillgängliga för olika funktionshinder så långt det är möjligt.

Turer med *tillgängliga fordon* för *personer med olika funktionshinder* skall markeras i turlistan. **Turlistan skall även anpassas för t.ex. synskadade och personer med kommunikationshinder.**

Särskilt anpassade resformer, t ex färdtjänst och riksfärdtjänst skall vara ett komplement till de allmänna kommunikationerna.

Personal i färdtjänst och linjetrafik skall ha kunskaper om astma- allergi och annan överkänslighet, förstahjälpeninsatser *samt hjärt- och lungräddning.*

6. Utbildning

MÅL

Kommunen har ett särskilt ansvar för utbildning i handikappkunskap inom skolans ram.

Barn och ungdomar med funktionshinder skall beredas möjlighet att delta i samtliga av skolan ordnade aktiviteter. Folkhögskolan och kommunal vuxenutbildning skall ha samma mål för sin verksamhet för vuxna med funktionshinder.

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Skolan skall inom läroplanens ram informera om olika funktionshinder och attityder.

Studering med funktionshinder skall i första hand erbjudas utbildning inom Gotlands kommun i en integrerad miljö och med lämpligt undervisningsmaterial.

Föräldragrupper och handikapporganisationer skall ges tillfälle att medverka i utbildningen.

Specialundervisningens mål skall vara att eleven om möjligt skall kunna delta i undervisningen i det ordinarie skolsystemet.

Det är viktigt med tidig upptäckt vid läs- och skrivsvårigheter, Asperger syndrom, *Damp/ADHD* m fl. för att möjliggöra insatser i ett tidigt skede.

Behov av tidig planläggning av funktionshindrade barns övergång från *barnhälsovård till skolhälsovård samt förskoleverksamhet till skolverksamhet* skall uppmärksammas.

Barn och ungdomar med långa vårdtider eller långa rehabiliteringstider och hög sjukfrekvens har stort behov av stödundervisning och måste ges möjlighet att läsa igen kursavsnitt.

Utgångsläget skall vara positivt präglad d v s man skall se till elevens möjligheter. Lärare och övrig skolpersonal skall på bästa sätt *ta vara på de* förmågor till inläring, som finns hos barn och ungdomar med funktionshinder.

Det är förskolans och skolans ansvar att i samråd med barnet/eleven själv och förälder/ vårdnadshavare informera all berörd personal och övriga elever om barnets/elevens funktionshinder.

Behovet av kontinuerlig utbildning för Syo-konsulenter om olika funktionshinder skall tillgodoses (tas bort –_uppmärksammas).

För elever med funktionshinder är det särskilt angeläget att få möjlighet att samråda med Syo-konsulent om lämplig utbildning.

Förskola och skola skall sträva efter att erbjuda **barn och ungdomar med kommunikationshinder** (tas bort - barndomshörselskadade) en **anpassad** miljö så att de får en fullgod kommunikation. Skolan skall dessutom ge en trygg gruppstillhörighet och stödja insikt om den egna livssituationen. (tas bort - Detta gäller även synskadade elever.)

(Denna mening tas bort - Skolan skall erbjuda föräldrar och syskon till barn med kommunikationshinder adekvat utbildning (ny text)).

När hörselskadade barn och ungdomar skall integreras i den "hörande skolan"

måste *hjälpmedel finnas för att kunna* följa muntlig undervisning samt fungera i socialt samspel med klasskamrater.

Föräldrar skall ges möjlighet att välja om barnet med funktionshinder skall studera på specialskola (tas bort - för döva/hörselskadade, i hörselklass) eller (tas bort - i "hörande") i befintlig skola, beroende på barnets behov.(tas bort - önskemål och hörselstatus.)

Behoven av allergisanerad förskoleverksamhet (tas bort -skall uppmärksammas) *skall tillgodoses.*

Skolmåltiderna skall anpassas efter den enskilde elevens behov av speciell kost och dryck.

Förskole- och skollokalerna ska så långt som möjligt vara tillgängliga för samtlig personal, barn/elever respektive föräldrar med funktionshinder (tas bort - rörelsehinder).

Skollokalerna skall så långt möjligt vara allergisanerade, lättstädade och ha väl fungerande ventilation.

Barn, som av fysiska, psykiska eller andra skäl, behöver särskilt stöd i sin utveckling skall anvisas plats i förskola och/eller fritidshem om inte barnens behov av sådant stöd tillgodoses på något annat sätt.

7. Arbete

MÅL

Kommunen skall medverka till att personer med funktionshinder erbjuds arbetstillfällen inom såväl offentlig som privat sektor.

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Kommunen skall i samverkan med länsstyrelsens enhet för Arbetsmarknad och Näringsliv verka för att förbättra möjligheterna till arbete på den öppna arbetsmarknaden för personer med funktionshinder.

Anpassning av arbetsplatser skall ingå i detta. En sådan anpassning skall

också syfta till att förebygga uppkomsten av funktionshinder och ohälsa.

När en person med funktionshinder börjar på en arbetsplats bör information ges om det aktuella funktionshindret. Denna information kan ges av den enskilde eller vid behov med hjälp av aktuell *handikapporganisation*.

Kommunen ska verka för att arbetsgruppens sociala miljö anpassas efter aktuellt funktionshinder. (ny text)

8. Ekonomisk och social trygghet

MÅL

Sociala trygghetssystem, socialförsäkring eller annan välfärd får inte utesluta eller diskriminera personer med funktionshinder. (ny text)

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Samlad information ska finnas tillgänglig om olika former av ekonomiskt stöd, yrkesvägledning, yrkesrehabilitering och yrkesutbildning.

Samlad information skall finnas tillgänglig för alla om vilka former som finns för stöd till anhöriga/närstående. (ny text)

9. Familjeliv och personlig integritet

MÅL

Kommunen skall främja möjligheten för personer med funktionshinder att leva familjeliv och rätten till personlig integritet. (ny text)

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Handikapporganisationerna ska aktivt stödja medlemmar i frågor som rör partnerskap, föräldraskap och funktionshinder.

Handikapporganisationerna medverkar i personalutbildning som rör

bemötande.

Det ska finnas olika former av stöd till anhöriga/närstående. (ny text)

10. Kultur + 11. Rekreation och idrott

MÅL

Alla kommuninvånare *oavsett funktionshinder* har rätt att få del av kommunens kultur- och fritids**utbud**.

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Kommunägda anläggningar och sådana föreningsdrivna anläggningar som kommunen stödjer med bidrag och som används för kultur, idrott och rekreation skall i fysisk mening vara tillgängliga för olika grupper av funktionshindrade. (ny text)

Även de föreningar som får kommunala bidrag uppmanas att i sin verksamhet uppmärksamma olika behov av kultur- och fritidsaktiviteter hos personer med funktionshinder.

(Denna mening tas bort - Alla aktiviteter ska anpassas för personer med funktionshinder. (ny text))

Vid planering av arrangemang och aktiviteter ska ansvariga se handikapporganisationerna som en resurs. (ny text)

Läger- och dagverksamhet för funktionshindrade barn och ungdomar är värdefullt. Deltagarna skall ges möjlighet att påverka det enskilda lägrets innehåll och utformning och ges möjlighet att träffa andra med samma eller likvärdiga funktionshinder och utbyta erfarenheter.

Kommunen bör verka för att handikappidrotten stimuleras och integreras i annan idrottsverksamhet på fritid och under skoltid. *Idrottsrörelsen ska uppmuntras att underlätta för personer med funktionshinder att medverka tillsammans med andra deltagare. I vissa fall är särskilda arrangemang eller speciella idrottsgrenar lämpliga. I ledarutbildning skall detta beaktas. (ny text)*

Biblioteken skall tillhandahålla medier anpassade för personer med olika former av läshandikapp. Sådana medier är lättlästa böcker, böcker med stor stil, talböcker och video för döva.

Möjligheter till rehabiliterings- och habiliteringsinsatser i badhus med tempererat vatten skall beaktas.

Tillgänglighet till badplatser är angeläget för att ge personer med funktionshinder ökade möjligheter till bad- och strandliv. För att öka möjligheterna till friluftsliv för personer med funktionshinder bör tillgängligheten öka till naturområden.

(Dessa två meningar tas bort - Den fysiska tillgängligheten i stugbyar bör förbättras. Allergisänerade och rökfria stugor skall kunna erbjudas.)

12. Religion

MÅL

Kommunen skall uppmuntra åtgärder för att skapa jämlika möjligheter för personer med funktionshinder att utöva sin religion. (ny text)

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Hänsyn skall tas till personers olika religiösa inriktning, seder och bruk oavsett funktionshinder. (ny text)

13. Kunskap och forskning

MÅL

Kommunen skall tillse att politiker, anställda och allmänhet får information om funktionshindrades levnadsvillkor. Detta ska ske i samråd med handikapporganisationerna. (ny text)

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Syftet är att förmedla kunskaper om levnadsvillkor för personer med funktionshinder och därmed förbättra möjligheterna att i planering och verksamhet tillgodose kraven på integritet, integrering, tillgänglighet, delaktighet, kontinuitet **samt god respektive säker livsmiljö.**

Kontaktpersonerna i respektive förvaltning ansvarar för information och samordning av aktuella frågor.

14. Policy och planering

MÅL

Kommunens (handlings)program för handikappfrågor ska användas i all verksamhetsplanering och revideras kontinuerligt. (ny text)

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Kommunens politiker, chefstjänstemän och kontaktpersoner i förvaltningarna skall informeras om målsättningen med och innehållet i (handlings)programmet tillsammans med företrädare för handikapporganisationerna.

(tas bort - Sådan information skall ske i början av varje valperiod och följas upp vid lämpliga tillfällen under perioden, i samråd med handikapporganisationerna.)

15. Lagstiftning

MÅL

(tas bort - Kommunen ska skapa en rättslig grund för delaktighet och jämlikhet för personer med funktionshinder.) (ny text)

Kommunen ska skapa en rättslig grund för rättssäker handläggning utifrån gällande lagstiftning. (Nytt förslag)

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Alla personer som har insatser enligt socialtjänstlagen (SoL) och/eller Lagen om stöd och service (LSS) ska erbjudas en individuell plan.

Alla biståndsbeslut ska verkställas.

Information om lagstiftning och den enskildes rättigheter ska anpassas efter behov.

Former för uppsökande verksamhet ska finnas (nytt förslag).

Planering och genomförande av insatser ska ske tillsammans med den

enskilde/funktionshindrade. (ny text), där även motivationsarbete bör ingå.

16. Ekonomisk politik

17. Samordning

18. Handikapporganisationerna

(dessa tre standardregler föreslås skrivas samman)

MÅL

Samråd är lagstadgad och skall ingå som en naturlig del i kommunens *alla* verksamheter.

Samråd mellan kommunen och handikapporganisationerna syftar till att tillvarata kunskaper och erfarenheter hos brukare och deras företrädare, för att kommunen ska få bra underlag till beslut.

Det ligger därför i kommunens intresse att medverka till att handikapporganisationerna skall ges *förutsättningar för sitt arbete*. Samråd med handikapprörelsen skall ske på följande tre nivåer: kommunnivå, nämnd/förvaltningsnivå och verksamhetsnivå

Modell för samråd mellan kommunen och handikapprörelsen

Modellen, som ger stort utrymme för anpassning till förutsättningar i skilda delar av kommunen, utgår från samråd på kommunnivå, nämnd/förvaltningsnivå samt verksamhetsnivå.

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Kommunnivå

I kommunala handikapprådet (KHR) informeras om övergripande kommunal planering och större verksamhetsförändringar.

KHR skall också svara för uppföljning av hur *samrådsarbetet* utförts på nämnd/förvaltningsnivå, bl a med utgångspunkt från nämndernas verksamhetsberättelser.

KHR kan initiera förändringar i det kommunala (handlings)programmet för handikappfrågor.

Information om särskilt intressanta/aktuella verksamhetsområden och ärenden

skall ske vid KHR:s sammanträden, gärna under medverkan av inbjudna gäster med sakkunskap.

KHR skall vara remissinstans i frågor av principiell och övergripande karaktär. Handikapporganisationerna skall bidra till att föra fram ärenden av övergripande *karaktär*.

KHR kan vända sig direkt till nämnder/förvaltningar med frågor eller begäran om information samt lämna förslag till åtgärder. KHR:s protokoll skall i sin helhet delges nämnderna.

KHR skall aktivt medverka till kompetensutveckling för de i respektive förvaltningar utsedda kontaktpersonerna.

Kommunfullmäktige antar reglemente för det kommunala handikapprådet.

Nämnd/ förvaltningsnivå

Här sker övergripande information om nämnd/förvaltningsplanering till en *samrådsgrupp* utsedd av handikapporganisationerna.

Nämnd/förvaltningsledning kallar *samrådsgruppen* vid viktiga skeenden i planeringsprocessen, t ex vid större förändringar av verksamheten eller inför, och under budgetarbetet.

Handikapporganisationerna skall beredas möjlighet att bidra med synpunkter i utredningar som berör personer med funktionshinder.

Varje nämnd ska ta fram en (handlings)plan utifrån (handlings)programmet. I den ska ingå inventeringar, åtgärder, ansvar, prioriteringar och tidplan. Uppföljning ska ske årligen i samarbete med samrådsgrupperna (nytt förslag – förtydligande).

Överenskommelser ska ske i varje samrådsgrupp om ersättning för resor och förlorad arbetsförtjänst. Överenskommelsen ska följa reglementet för KHR. (ny text)

Verksamhetsnivå

Samråd *bör* ingå som en naturlig del i verksamheterna och initieras av verksamhetsansvarig.

Tidig information skall ges vid planerad start av nya verksamheter eller vid större förändringar i befintlig verksamhet, som berör personer med

funktionshinder.

Det normala kan då vara att löpande *samråd* på verksamhetsnivå sker i form av möten, telefonsamtal, skriftligt eller på annat sätt.

19. Personalutbildning

MÅL

Kommunen ansvarar för att all kommunal personal som planerar för eller arbetar med personer med funktionshinder har utbildning samt att fortbildning ges kontinuerligt. (ny text)

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Personal direkt i verksamheten, t ex hemtjänst, förskola och skola, skolmåltidsverksamhet, färdtjänst e t c skall ges utbildning inom områden som är särskilt viktiga för personer med funktionshinder. *Företrädare för handikapporganisationerna ska ges möjlighet att medverka i utbildning och information till personal om funktionshinder. (ny text)*

Personal i färdtjänst och linjetrafik skall ha kunskaper om astma- allergi och annan överkänslighet, förstahjälpeninsatser samt hjärt- och lungräddning.

20. Uppföljning och utvärdering

MÅL

Modell för uppföljning av tillämpning och genomförande

Modellen bygger på att uppföljning byggs in i kommunens löpande redovisnings- och uppföljningsprocess. Ett särskilt ansvar för uppföljningen läggs, dels på det kommunala handikapprådet, dels på särskilda kontaktpersoner i handikappfrågor som utses inom varje förvaltning.

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Uppföljning

Uppföljningen av det kommunala (handlings)programmet för handikappfrågor

sker inom ramen för kommunens löpande redovisning och uppföljningsprocess.

Verksamhetsberättelser från respektive nämnd skall innehålla ett avsnitt som beskriver hur och i vilken omfattning *samråd* med handikapporganisationerna bedrivits samt hur programmet i övrigt beaktats i planering och genomförande av nämndens verksamhet under året. Dessa avsnitt sammanställs och överlämnas till KHR för behandling.

Vid varje förvaltning skall finnas *minst en utsedd representant*, som har ansvar för kontakter med handikapporganisationerna, samt för att handikappfrågor beaktas vid beredning av ärenden i respektive nämnd/förvaltning.

Förslag till revidering av det kommunala (handlings)programmet för handikappfrågor skall löpande kunna tillställas kommunstyrelsen. Detta kan göras av KHR och nämnderna.

Respektive nämnd har att självständigt besluta om formerna för uppföljningen av programmet inom den egna verksamheten.

21. Tekniskt och ekonomiskt samarbete *(föreslås inte ingå)*

22. Internationellt samarbete

MÅL

Kommunen skall delta aktivt i internationellt samarbete när det gäller åtgärder för att tillförsäkra personer med funktionshinder delaktighet och jämlikhet.
(ny text)

UTGÅNGSPUNKTER I VERKSAMHETSPLANERING

Kommunen ska i internationella kontakter stödja arbetet för personer med olika funktionshinder och lyfta fram olika aspekter och attityder. (ny text)

REVIDERING av Supplement - LAGSTIFTNING

Nuvarande ordalydelse av supplement om olika lagar	Förslag till ändringar 2001 Text med <i>kursiv stil</i> = förslag till ändringar/tillägg
<p>Socialtjänstlagen (SoL)</p> <p>SoL omfattar alla som bor eller vistas i kommunen.</p> <p>Paragraf 1, den så kallade portalparagrafen, har följande lydelse: "Samhällets socialtjänst skall på demokratins och solidaritetens grund främja människornas ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktivt deltagande i samhällslivet.</p> <p>Socialtjänsten skall under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupperns egna resurser.</p> <p>Verksamheten skall bygga på respekt för människans självbestämmanderätt och integritet".</p> <p>Lagen innehåller två paragrafer beträffande omsorger om människor med funktionshinder; 21 §, normaliseringsprincipen för funktionshindrade och 21 a §, uppsökande verksamhet/plan för funktionshindrade.</p>	<p>Socialtjänstlagen (SoL)</p> <p><i>Riksdagen antog i juni 2001 en ny socialtjänstlag som kommer att gälla från den 1 januari 2002 . Vissa delar är oförändrad lagtext men med en ny kapitelindelning som här anges.</i></p> <p><i>Kursiv text anger ny lagtext.</i></p> <p>SoL omfattar alla som bor eller vistas i kommunen.</p> <p>1 kap.1 §, den så kallade portalparagrafen, har följande lydelse: "Samhällets socialtjänst skall på demokratins och solidaritetens grund främja människornas ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktivt deltagande i samhällslivet.</p> <p>Socialtjänsten skall under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupperns egna resurser.</p> <p>Verksamheten skall bygga på respekt för människans självbestämmanderätt och integritet".</p> <p>VISST TILLÄGG</p> <p>Lagen innehåller två paragrafer beträffande omsorger om människor med funktionshinder. 5 kap.7-8 §§, normaliseringsprincipen, <i>meningsfull sysselsättning, bostäder med särskild service</i> för funktionshindrade, <i>uppsökande verksamhet samt planering av insatser för funktionshindrade.</i></p> <p><u>Personlig ombud</u></p> <p><i>Regeringen har beslutat om statsbidrag för nationell uppbyggnad av verksamheter med personliga ombud för personer med psykiska funktionshinder.</i></p> <p><i>Statsbidrag utgår från år 2000 och framöver. Kommunen ansöker till länsstyrelsen som beslutar om bidrag.</i></p>

REVIDERING av Supplement - LAGSTIFTNING

<p>Hälso- och sjukvårdslagen (HsL) HSL omfattar sjukvård åt bosatta inom landstinget/Gotland kommun.</p> <p>I HSL:s första paragraf definieras begreppet hälso- och sjukvård enligt följande:</p> <p>"Med hälso- och sjukvård avses i denna lag åtgärder för att medicinskt förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador. Till hälso- och sjukvården hör även sjuktransporter samt att ta hand om avlidna".</p> <p>I paragraf 3 a behandlas handikappvård med särskild inriktning på:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Habilitering och rehabilitering2. Hjälpmedel för funktionshindrade och3. Tolktjänst för vardagstolkning för barndomsdöva, dövblinda, vuxendöva och hörselskadade.	<p>Hälso- och sjukvårdslagen (HsL) HSL omfattar sjukvård åt bosatta inom landstinget/Gotland kommun.</p> <p>I HSL:s första paragraf definieras begreppet hälso- och sjukvård enligt följande:</p> <p>"Med hälso- och sjukvård avses i denna lag åtgärder för att medicinskt förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador. Till hälso- och sjukvården hör även sjuktransporter samt att ta hand om avlidna".</p> <p>I paragraf 3 b behandlas handikappvård med särskild inriktning på:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Habilitering och rehabilitering2. Hjälpmedel för funktionshindrade och <p>Tolktjänst för vardagstolkning för barndomsdöva, dövblinda, vuxendöva och hörselskadade.</p>
<p>Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) 1 §, lagens tillämpningsområde.</p> <p>Denna lag innehåller bestämmelser om insatser för särskilt stöd och särskild service åt personer:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Med utvecklingsstörning, autism eller autismsliknande tillstånd;2. Med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom, eller3. Med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service. <p>Insatserna för särskilt stöd och särskild service framgår av 9 §.</p>	<p>Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) 1 §, lagens tillämpningsområde.</p> <p>Denna lag innehåller bestämmelser om insatser för särskilt stöd och särskild service åt personer:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Med utvecklingsstörning, autism eller autismsliknande tillstånd;2. Med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom, eller3. Med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service. <p>Insatserna för särskilt stöd och särskild service framgår av 9 §.</p> <p><u>TILLÄGG</u> <i>10 § anger att i samband med att insats enligt denna lag beviljas kan den enskilde begära att en individuell plan med beslutade och planerade insatser upprättas i samråd med honom. I planen skall även redovisas</i></p>

REVIDERING av Supplement - LAGSTIFTNING

	<p><i>åtgärder som vidtas av andra än kommunen eller landstinget. Planen skall fortlöpande och minst en gång om året omprövas. Landstinget och kommunen skall underrätta varandra om upprättade planer.</i></p>
<p>Psykiatrireformen, SOU 1993/94:218</p> <p>Beslut om reformen fattades av riksdagen 1994 06 02.</p> <p>Psykiatrireformen syftar till att förbättra de vuxna psykiskt stördas situation och öka deras möjligheter till gemenskap och delaktighet i samhället. De skall så långt som möjligt kunna bo i eget boende eller i särskilda boendeformer. Intagning för psykiatrisk vård skall undvikas genom utveckling av psykiatrisk öppenvård och sociala omsorger.</p> <p>Genom ett tillägg till socialtjänstlagen 21 a § har dessutom kommunernas ansvar för de psykiskt funktionshindrade förtydligats. Kommunernas ansvar framgår också av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.</p>	<p>(Dessa delar ingår i ovanstående avsnitt av socialtjänstlagen)</p>
<p>Lagen om Handikappombudsman</p> <p>Målet för Handikappombudsmannens verksamhet framgår av 1 §, som lyder: "Handikappombudsmannen har till uppgift att bevaka frågor som angår funktionshindrade personers rättigheter och intressen. Målet för verksamheten skall vara full delaktighet i samhällslivets och jämlikhet i levnadsvillkor för personer med funktionshinder.</p> <p>Handikappombudsmannens verksamhet skall i första hand avse uppföljning och utvärdering i frågor som anges i första stycket".</p> <p>2 § handlar om bevakning av författningar som rör funktionshindrade.</p> <p>3 § handlar om överläggningar och informationsverksamhet och 4 § om offentliga organs uppgiftsskyldighet m.m.</p>	<p>Lagen om Handikappombudsman</p> <p><i>Handikappombudsmannen är en statlig myndighet som bevakar frågor som angår rättigheter och intressen för personer med funktionshinder.</i></p> <p><i>Verksamhetens inriktning styrs av lag (1994:749) om Handikappombudsmannen och förordning (1994:949) med instruktion för Handikappombudsmannen.</i></p> <p><i>1 § anger att Handikappombudsmannen skall särskilt verka för att funktionshindrade personer tillförsäkras självbestämmande samt inflytande och delaktighet i samhällslivet, samt att åtgärder för att förbättra funktionshindrade personers villkor präglas av kontinuitet och helhetssyn.</i></p> <p><i>Handikappombudsmannen har bland annat i uppdrag enligt förordning med instruktion för Handikappombudsmannen (2 § 4p.) att utvärdera de åtgärder som vidtas för att</i></p>

REVIDERING av Supplement - LAGSTIFTNING

	<p><i>förverkliga FN:s standardregler.</i></p> <p><i>Den 1 maj 1999 trädde en ny lag i kraft: lag om förbud mot diskriminering i arbetslivet av personer med funktionshinder(1999:132). Handikappombudsmannen ska se till att denna lag följs.</i></p> <p><i>Verksamheten presenteras en gång om året i en rapport till regeringen.</i></p>
<p>Skollagen (Skoll)</p> <p>Det offentliga skolväsendet för barn och ungdom beskrivs i 1 § enligt följande:</p> <p>"För barn och ungdomar anordnar det allmänna utbildning i form av grundskola och gymnasieskola samt vissa motsvarande skolformer nämligen särskola, specialskola och sameskola.</p> <p>Grundskolan, gymnasieskolan, särskolan, specialskolan och sameskolan bildar det offentliga skolväsendet för barn och ungdom. Dessutom finns särskilda utbildningsformer som anordnas av det allmänna för dem som till följd av sjukdom eller annat skäl inte kan delta i skolarbetet inom det offentliga skolväsendet".</p> <p>2 § handlar om likvärdig utbildning, utbildningens mål och utformning. 5 § handlar om huvudmannaskap för särskolan och 6 § specialskolor för vissa handikappade. 8-10 §§ handlar om utbildning för vuxna.</p>	<p>Skollagen (Skoll)</p> <p>Det offentliga skolväsendet för barn och ungdom beskrivs i 1 § enligt följande:</p> <p>"För barn och ungdomar anordnar det allmänna utbildning i form av <i>förskoleklass</i>, grundskola och gymnasieskola samt vissa motsvarande skolformer nämligen särskola, specialskola och sameskola.</p> <p><i>Förskoleklassen</i>, grundskolan, gymnasieskolan, särskolan, specialskolan och sameskolan bildar det offentliga skolväsendet för barn och ungdom. Dessutom finns särskilda utbildningsformer som anordnas av det allmänna för dem som till följd av sjukdom eller annat skäl inte kan delta i skolarbetet inom det offentliga skolväsendet".</p> <p>2 § handlar om likvärdig utbildning, utbildningens mål och utformning. 5 § handlar om huvudmannaskap för särskolan och 6 § specialskolor för vissa handikappade. 8-10 §§ handlar om utbildning för vuxna.</p>
	<p>Lagen om färdtjänst 1998</p> <p><i>Färdtjänst är en form av kommunal service som regleras genom lagen om färdtjänst. Färdtjänst är ett beslut om hjälp med transport och är en del av kollektivtrafiken. I § 3. framgår att varje kommun ansvarar för att det anordnas färdtjänst inom kommunen.</i></p> <p><i>Enligt § 7-9 skall de som på grund av funktionshinder, som inte är tillfälligt, och har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel ha rätt till färdtjänst. Tillståndet kan även gälla ledsagare. Tillstånd kan förenas med föreskrifter om vilket färd sätt som får användas, hur många</i></p>

REVIDERING av Supplement - LAGSTIFTNING

	<i>resor som får göras och inom vilka områden man får resa.</i>
<p>Lagen om kommunal riksfärdtjänst</p> <p>1 § handlar om kommunens ansvar för riksfärdtjänsten enl. följande: "En kommun skall på de villkor som anges i denna lag lämna ersättning för reskostnader för personer som till följd av ett stort och varaktigt funktionshinder måste resa på ett särskilt kostsamt sätt.</p> <p>2 och 3 §§ handlar om tillstånd till riksfärdtjänst och förutsättningar för tillstånd.</p>	<p>Lag om riksfärdtjänst 1998</p> <p>1 § handlar om kommunens ansvar för riksfärdtjänsten enl. följande: "En kommun skall på de villkor som anges i denna lag lämna ersättning för reskostnader för personer som till följd av ett stort och varaktigt funktionshinder måste resa på ett särskilt kostsamt sätt.</p> <p><i>I 5 § framgår bl.a. att ändamålet med resan skall vara rekreation, fritidsverksamhet eller annan enskild angelägenhet.</i></p> <p><i>8 § Vid resa med riksfärdtjänst ska tillståndshavaren betala egenavgift motsvarande normala reskostnader med allmänna färdmedel. Regeringen beslutar om dessa avgifter.</i></p>
<p>Förvaltningslagen</p> <p>Ett syfte med lagen är att fördjupa och stärka rättssäkerheten och att underlätta för den enskilde medborgaren att bättre kunna ta tillvara sin rätt i sina kontakter med statliga och kommunala myndigheter.</p> <p>Dessutom är syftet med lagen att förbättra myndigheternas service gentemot allmänheten och att motverka krångel, byråkrati och långa väntetider hos myndigheterna.</p>	<p>OFÖRÄNDRAD</p> <p>Förvaltningslagen</p> <p>Ett syfte med lagen är att fördjupa och stärka rättssäkerheten och att underlätta för den enskilde medborgaren att bättre kunna ta tillvara sin rätt i sina kontakter med statliga och kommunala myndigheter.</p> <p>Dessutom är syftet med lagen att förbättra myndigheternas service gentemot allmänheten och att motverka krångel, byråkrati och långa väntetider hos myndigheterna.</p>
<p>Plan- och bygglagen (PBL)</p> <p>I första kapitlet, inledande bestämmelser, stadgas följande i 1 §:</p> <p>"Denna lag innehåller bestämmelser om planläggning av mark och vatten och om byggande. Bestämmelserna syftar till att med beaktande av den enskilda människans frihet främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för</p>	<p>Plan- och bygglagen (PBL) och tillgängligheten</p> <p>I kap 1 1 § PBL, <u>Inledande bestämmelser</u>, stadgas följande:</p> <p>"Denna lag innehåller bestämmelser om planläggning av mark och vatten och om byggande. Bestämmelserna syftar till att med beaktande av den enskilda människans frihet främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en</p>

REVIDERING av Supplement - LAGSTIFTNING

<p>människorna i dagens samhälle och för kommande generationer“.</p> <p>I andra kapitlet, 4 §, finns regler för utformning av bebyggelsemiljön.</p> <p>3 kapitlet handlar om krav på byggnader m m. 4 kapitlet behandlar översiktsplan och S kapitlet detaljplan och områdesbestämmelser.</p>	<p>god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer“.</p> <p><u>2 kap PBL behandlar Allmänna intressen som skall beaktas vid planläggning och vid lokalisering av bebyggelse mm.</u></p> <p><i>2 kap 4 § punkt 6 om bebyggelsemiljöns tillgänglighet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga utgör en sammanfattning av de krav i dessa avseenden som enl olika bestämmelser ställs på byggnader, tomter och allmänna platser.</i></p> <p><u>3 kap behandlar Krav på byggnader mm blir tillämplig när prövning enl 2 kap är avklarad.</u></p> <p><i>3 kap 7 § PBL, krav på byggnader, rörande tillgänglighet och användbarhet av byggnader för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga, har 1999 överförts till 12 § BVF, Byggnadsverksförordningen och 2 § BVL, Byggnadsverkslagen.</i></p> <p><i>I 3 kap 15 § PBL, Krav på byggnader, behandlas bla under punkt 5 tillgängligheten till tomter. Tomter skall ordnas så att, "om det inte är obefogat med hänsyn till terrängen och förhållandena i övrigt, de kan användas av personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåg."</i></p> <p>I 3 kap 18 § PBL, Krav på byggnader, behandlas tillgängligheten till allmänna platser. I fråga om allmänna platser och områden för andra anläggningar än byggnader skall vad som skrivs om bla tomter 15 § PBL tillämpas i skälig utsträckning.</p>
<p>Lag om bostadsanpassningsbidrag m.m. SFS 1992:1574</p> <p>I § Denna lag har till ändamål att genom bidrag till anpassning av bostäder ge personer med funktionshinder möjlighet till ett självständigt liv i eget boende.</p> <p>2 § Kommunerna svarar för att bidrag lämnas till anpassning och återställning av bostäder enligt bestämmelserna i denna lag.</p> <p>3 § Boverket har tillsyn över kommunernas</p>	<p>OFÖRÄNDRAD</p> <p>Lag om bostadsanpassningsbidrag m.m. SFS 1992:1574</p> <p>I § Denna lag har till ändamål att genom bidrag till anpassning av bostäder ge personer med funktionshinder möjlighet till ett självständigt liv i eget boende.</p> <p>2 § Kommunerna svarar för att bidrag lämnas till anpassning och återställning av bostäder enligt bestämmelserna i denna lag.</p>

REVIDERING av Supplement - LAGSTIFTNING

<p>bidragsverksamhet.</p>	<p>3 § Boverket har tillsyn över kommunernas bidragsverksamhet.</p>
<p>Tobakslagen</p> <p>Lagen innebär i korthet att rökning inte är tillåten i följande miljöer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lokaler för barnomsorg och skola (t.o.m. gymnasium) • Hälso- och sjukvårdslokaler • Gemensamhetslokaler på ålderdomshem och andra inrättningar med särskild service eller vård • Inrikes kollektivtrafik (inkl. väntsalar o.dyl.) • Offentliga lokaler (dvs. lokaler för idrotts- och kulturevenemang, möteslokaler och liknande lokaler dit allmänheten har tillträde). <p>Rökning är också förbjuden på skolgårdar och motsvarande områden utomhus vid förskolor och fritidshem.</p>	<p>OFÖRÄNDRAD</p> <p>Tobakslagen</p> <p>Lagen innebär i korthet att rökning inte är tillåten i följande miljöer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lokaler för barnomsorg och skola (t.o.m. gymnasium) • Hälso- och sjukvårdslokaler • Gemensamhetslokaler på ålderdomshem och andra inrättningar med särskild service eller vård • Inrikes kollektivtrafik (inkl. väntsalar o.dyl.) • Offentliga lokaler (dvs. lokaler för idrotts- och kulturevenemang, möteslokaler och liknande lokaler dit allmänheten har tillträde). <p>Rökning är också förbjuden på skolgårdar och motsvarande områden utomhus vid förskolor och fritidshem.</p>
<p>Entreprenader</p> <p>Enligt SoL 4 §, får kommunen sluta avtal med någon annan om att utföra kommunens uppgifter inom socialtjänsten.</p> <p>Enligt HSL 3 §, får ett landsting sluta avtal med någon annan om att utföra de uppgifter som landstinget ansvarar för enligt denna lag. I båda fallen gäller emellertid, att uppgifter som innefattar myndighetsutövning, inte med stöd av ovanstående bestämmelser får överlämnas till ett bolag, en förening, en samfällighet, en stiftelse eller enskild individ.</p> <p>Allmänt gäller vid entreprenader som berör verksamheter inom det handikappolitiska programmets slår, att kommunen ansvarar för information till entreprenör om hans skyldigheter.</p>	<p>Entreprenader</p> <p>Enligt SoL 4 §, får kommunen sluta avtal med någon annan om att utföra kommunens uppgifter inom socialtjänsten.</p> <p>Enligt HSL 3 §, får ett landsting sluta avtal med någon annan om att utföra de uppgifter som landstinget ansvarar för enligt denna lag. I båda fallen gäller emellertid, att uppgifter som innefattar myndighetsutövning, inte med stöd av ovanstående bestämmelser får överlämnas till ett bolag, en förening, en samfällighet, en stiftelse eller enskild individ.</p> <p>Allmänt gäller vid entreprenader att <i>kommunen</i> ansvarar för information till entreprenör om hans skyldigheter.</p>

2002-03-25

Dnr KS 2001/0642-83
Eva Sellberg

Kommunstyrelsen

Förslag till revidering av Handlingsprogram för handikappfrågor

Nuvarande handlingsprogram antogs av kommunfullmäktige april 1997. Handlingsprogrammet fick 1999 ett hedersomnämmande för bästa handikappolitiska plan av HSO:s projekt Agenda 22.

Syftet med handlingsprogrammet har varit och är så även i fortsättningen att uppnå ett gemensamt kommunövergripande synsätt på hanteringen av handikappfrågor. Handikappfrågor skall därför behandlas som en naturlig och integrerad del av all planering och verkställighet inom Gotlands kommun. Det innebär att PLANERING och GENOMFÖRANDE av åtgärder utifrån programmet skall ske inom ramen för nämnders och förvaltningars löpande verksamhetsplanering och prioriteringsarbete, t.ex. i samband med budgetprocessen.

En arbetsgrupp med representanter från kommunala handikapprådet och ledningskontoret har under 2000-2001 arbetat fram ett förslag till revidering av handlingsprogrammet.

Utgångspunkten för revideringen har varit att anpassa nuvarande handlingsprogram till FN:s standardregler samt se över nuvarande Mål och Utgångspunkter för verksamhetsplanering.

Föreslagen struktur utgår från *Inledning* (syfte, generella mål, grundläggande begrepp och utgångspunkter för programmet) och *Mål med utgångspunkter för verksamhetsplanering* (uppdelat utifrån FN:s standardregler).

Under våren 2001 stämde förslag till ändringar av med förvaltningarnas kontaktpersoner i handikappfrågor. Förslaget har varit på remiss till samtliga nämnder och dess samverkansgrupper med handikapporganisationer.

Samtliga nämnder har tillstyrkt förslaget. Av nämnderna har tre lämnat förslag till vissa ändringar och tillägg (bifogas). Från handikapporganisationerna har

inkommit synpunkter från Handikapporganisationernas Samarbetsorgan (HSO), Synskadades Förening (SRF), Hörselskadades förening (HFR), Rörelsehindrade Barn och Ungdomar (RBU) och Elöverkänsligas förbund (bifogas). Samtliga tillstyrker förslaget i stort med förslag till vissa ändringar och tillägg.

Föreliggande förslag till reviderat handlingsprogram innehåller

- dels ändringar/tillägg som varit remissunderlag. Dessa förslag har markerats med *kursiv* stil.
- dels förslag till ändringar/tillägg som tillkommit efter bearbetning av remissvar. Dessa förslag har markerats med **fet** stil.

Begreppen *samverkan* och *samverkansgrupper* föreslås bytas ut till *samråd* och *samrådsgrupper*. Synpunkter har framförts att begreppet samverkan idag blandas ihop med samverkan mellan arbetsgivare och fackliga organisationer. Förslaget tillstyrks av remissinstanserna.

Diskussioner har förts under de senaste åren om att förvaltningar/nämnder på olika sätt ersätter representanter från organisationerna för resor och förlorad arbetsförtjänst vid samverkansmöten. Önskemål har framförts från kontaktpersoner i förvaltningarna och från representanter i organisationerna om ett gemensamt förfaringsätt i kommunen. Ett tillägg föreslås (s.25) med att överenskommelser ska ske i varje samrådsgrupp om ersättning för resor och förlorad arbetsförtjänst och att överenskommelsen ska följa reglementet för kommunala handikapprådet.

Synpunkter har framförts efter remissbehandlingen om att förtydliga nämndernas ansvar med att ta fram en egen handlingsplan utifrån sitt respektive ansvarsområde. Ett förtydligande föreslås med följande tillägg ” Varje nämnd ska ta fram en handlingsplan utifrån handlingsprogrammet. I den ska ingå inventeringar, åtgärder, ansvar, prioriteringar och tidplan. Uppföljning ska ske årligen i samarbete med samrådsgrupperna” (s. 25).

Till nuvarande handlingsprogram finns två olika supplement (bilagor), dels ett med aktuell lagstiftning och dels ett med beskrivning av olika funktionshinder.

Ett reviderat förslag till supplement med anpassning till ny lagstiftning medföljer det reviderade handlingsprogrammet. Däremot utgår tidigare supplement med beskrivning av olika funktionshinder enligt förslag ifrån handikapporganisationerna.

Förslag till beslut i kommunstyrelsen för beslut i kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta ledningskontorets förslag till reviderat handlingsprogram för handikappfrågor.

Bo Dahllöf
regiondirektör

Bilagor

- Förslag till reviderat handlingsprogram
- Supplement med revidering av lagstiftning
- Remissvar

Kommunfullmäktige
Sammanträdesdag
2002 08 19

Handlingar till
Ärende 3

Ett narkotikafritt Gotland. *Motion*

Innehåll

- Kommunstyrelsens förslag 2002 05 23, § 128
- Motion 2001 10 15
- Ledningskontoret 2002 03 25

Önskas ytterligare handlingar eller uppgifter i detta ärende, v.g. ring 26 93 18

Motion

Till Kommunfullmäktige
Gotlands Kommun.

Ett Narkotika fritt Gotland.

Bruket av narkotiska preparat ökar dramatiskt i hela landet och Gotland utgör tyvärr inget undantag. I våra lokala medier blir vi alltför ofta smärtsamt påmind om att så är fallet.

Vid en polisiär aktion under den senaste turistsäsongen gjordes stora beslag av narkotiska preparat. Bruket av dessa narkotiska preparat har numera fått ett sådant fäste på Gotland att våra ungdomar befinner sig i en ständig riskzon, om man inte redan blivit drabbad.

Debuten för användandet av narkotika sträcker sig allt längre ned i åldrarna och våra skolelever är en stor framtida marknad för försäljning och tillhandahållande av alla sorters droger. Problemet blir inte mindre av att fler och fler röster, även från den vuxna generationen, höjs till försvar för en liberalisering av användandet av narkotiska preparat.

Men vart står vi gotlänningar i denna fråga? Vart står vi som genom våra politiska uppdrag fått förtroendet att bygga Det Goda Gotland?

Mycket görs redan idag av många människor utifrån olika positioner. Alla försöker med olika medel komma tillrätta med problemet, men uppenbarligen hinner vi inte alltid med i narkotikans framfart.

Jag tror att det krävs en reell kraftsamling där alla goda krafter samverkar med målsättningen "Ett narkotika fritt Gotland". Det kan verka som en övermäktig uppgift att nå ända dit, men med tanken på vårt geografiska läge borde våra förutsättningar vara betydligt bättre än andra kommuner där rörelsen över kommungränserna är betydligt fler och enklare.

Jag föreslår att:

Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med berörda kommunala instanser, andra myndigheter och ideella organisationer tillsätter en arbetsgrupp som får till uppgift att formulera en aktionsplan för "Ett narkotika fritt Gotland".

Visby den 15 oktober 2001.

Christer Engelhardt (S)

Ks § 128

Au § 99

Motion. Ett narkotikafritt Gotland

KS 2001/0497-86

- Motion 2001-10-15

- Ledningskontoret 2002-03-25

Christer Engelhardt (s) har i motion föreslagit att kommunstyrelsen ska få i uppdrag att tillsammans med berörda kommunala nämnder, statliga myndigheter och ideella organisationer tillsätta en arbetsgrupp med uppgift att formulera en aktionsplan för "Ett narkotikafritt Gotland". *Ledningskontoret* föreslår att motionen tillstyrks och att kommunstyrelsen ger ledningskontoret i uppdrag att ta initiativ till bildandet av en arbetsgrupp med uppgift att koordinera utredningen.

Kommunstyrelsens beslut

- Ledningskontoret får i uppdrag att initiera en arbetsgrupp med den i utlåtandet föreslagna inriktningen.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- Motionen bifalls.

Expedieras:

Ledningskontoret/Agenda 21-teamet

Kommunstyrelsen

Yttrande över motion om ett narkotikafritt Gotland

En motion till kommunfullmäktige ställdes under oktober 2001 av Christer Engelhardt (s). I motionen föreslås att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med berörda kommunala instanser, andra myndigheter och ideella organisationer tillsätta en arbetsgrupp som får till uppgift att formulera en aktionsplan för ” Ett narkotikafritt Gotland”.

Bakgrund

Narkotikautvecklingen har sedan 1990 givit anledning till ökad uppmärksamhet och oro. Andelen svenska elever i åk 9 som prövat narkotika var ca 3-4 % 1990. År 1999 var andelen ca 8 %. På Gotland var andelen 9% år 2000. Bland mönstrande unga män i Sverige har andelen som prövat narkotika tredubblats under 1990-talet.

Enligt en sammanställning från polismyndigheten ökade antalet anmälda narkotika brott på Gotland från 66 brott år 1995 till 211 brott år 1999. I september 2001 var antalet anmälda narkotikabrott 176. Samma år gjordes större beslag av ecstasy än tidigare år. Polisens bedömning är att det i dagsläget finns ca 400 narkotikamissbrukare på Gotland. Tydliga samband finns mellan narkotikamissbruk och annan brottslighet.

Efter belysning i kommunfullmäktige år 2000 anslöt sig Gotlands kommun till ECAD (European Cities Against Drugs). ECAD samlar idag 251 medlemsstäder/regioner i 30 länder. Syftet är att motarbeta legalisering och att verka för nya metoder i kampen mot narkotika och vård av missbrukare. ECAD verkar för en aktiv och offensiv förebyggande verksamhet och internationellt samarbete. I februari 2001 hölls en startkonferens för det Gotländska ECAD-arbetet. Under 2002 skall Gotland stå värd för ett nordiskt vänortsmöte där narkotikafrågor görs till tema för mötet.

Bedömning

Ett narkotikafritt Gotland är en inriktning som kräver insatser från ett stort antal aktörer på Gotland. Frågan rör flera av de kommunala nämnderna liksom deras förvaltningar. Statliga myndigheter, som polis, länsstyrelse, tull och kustbevakning berörs. Ideella organisationer engageras, liksom delar av näringslivet, t. ex. speditörer, turistnäring och restaurangföretag.

Vid en enkel rundfråga till flera av de verksamheter som berörs av en satsning på offensiv narkotikaprevention har följande frågor lyfts fram som strategiskt avgörande:

Kontroll

- Gotlands kust är svårbevakad. En effektiv gränskontroll ställer stora krav på resurser och samverkan, särskilt för kustbevakningen och tullen. Ett observandum är att kustbevakning och tull har olika geografisk distriktsindelning.
- Ökad flygtrafik kräver resurser att kontroller även vid flygplatsen. Idag finns lokaler tillgängliga för tull och polis vid Visby flygplats. Fortsatt samverkan är av central betydelse.
- Samverkan mellan speditorsföretag, polisen och tullen är ett annat viktigt utvecklingsområde. Dagens lokalutrymmen, bevakningsresurser och resurser för stickprovskontroller är exempel på begränsningar inför ett samlat narkotikapreventivt grepp.

Prevention

- De stora barngrupperna födda 1988-92 är en viktig målgrupp för offensivt förebyggande arbete. Strategier för samverkan mellan olika aktörer behövs för ett framgångsrikt preventivt arbete.
- Utökad samverkan mellan skola och polis i syfte att förhindra spridning av narkotika inom skolans område och t. ex. vid större fester anordnade för gymnasieelever, är en viktig strategisk fråga.

Vård och behandling

- Inom kommunens egen organisation är missbrukarvården ett centralt verktyg för att arbeta mot ett narkotikafritt Gotland. En fungerande kedja som innefattar resurser för avgiftning och individanpassad behandling där såväl medicinsk som psykosocial kompetens ingår är en avgörande ingrediens. Särskilt vad gäller yngre missbrukare redovisas utvecklingsbehov.

Organisationer

- Inom kyrkorna på Gotland finns i varierande grad socialt inriktad stödverksamhet. Inför ett narkotikarestriktivt samhällsengagemang kan efterfrågan på kompetensutveckling inom området öka.
- HNN International Centre i Klintehamn arbetar med narkotikafrågor i internationella sammanhang. Eftersom centret är lokaliserat till Gotland finns ett stort intresse för att medverka till utvecklingen av effektiva lokala narkotikapreventiva strategier. Hasselarörelsen deltar även i Samordningsgrupp för missbruksfrågor på Gotland (SAMO-G).

Ovan anförda exempel visar på det breda samhällsengagemang som krävs för att en narkotikastrategi skall få avsedd effekt. "Ett narkotikafritt Gotland" kan tjäna som en vision. Alla berörda delar av samhället måste arbeta med realistiska delmål i strävan mot visionen. Resursfrågor väcks, både inom kommunens egen organisation och inom andra aktörers ansvarsområden. En förutsättning oavsett delområde är utvecklad samverkan i nya former. Det finns behov av kompetenshöjande insatser för alla aktörer. Man efterlyser både fördjupad kunskap inom det egna fältet och breddad samsyn över verksamhetsgränser.

Ledningskontorets föreslår följande arbetsinriktning

Kommunstyrelsen bör uppdra åt Ledningskontoret att närmare utreda förutsättningarna för en samlad samhällelig strategi för "Ett narkotikafritt Gotland". Inför utredningsarbetet bör Samordningsgruppen för missbruksfrågor (SAMO-G) fungera som referensgrupp. Även andra berörda aktörer bör ges tillfälle att bidra till strategiarbetet. Utredningen koordineras med det drogförebyggande utvecklingsarbete som leds av Ledningskontoret, liksom med kommunens ECAD-engagemang. (European Cities Against Drugs)

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att bifalla motionen.
- Kommunstyrelsen uppdrar åt Ledningskontoret att initiera en arbetsgrupp med ovanstående inriktning.

Bo Dahllöf
regiondirektör

Håkan Jonsson
folkhälsostateg

Kommunfullmäktige
Sammanträdesdag
2002 08 19

Handlingar till
Ärende 4

Kommunalt idrottspolitiskt program. *Motion*

Innehåll

- Kommunstyrelsens förslag 2002 04 18, § 96
- Motion 2001 11 26
- Ledningskontoret 2002 03 22
- Kultur- och fritidsnämnden 2002 02 20, § 5

Önskas ytterligare handlingar eller uppgifter i detta ärende, v.g. ring 26 93 18

Gotlands Kommunfullmäktige

Kommunalt idrottspolitiskt program

Idrotten gör genom sina aktiviteter inom det sociala området, för friskvård och kultur samt sin fostrande roll stora insatser för samhället.

Det är därför som samhället genom bland annat statliga och kommunala bidrag gynnar idrottsrörelsen.

För att samhällets intentioner beträffande bidrag ska ge effekt och för att idrottsrörelsen ska få veta bidragsgivarens synpunkter bör ett idrottspolitiskt program utarbetas i Gotlands Kommun.

I arbetet med att ta fram ett idrottspolitiskt program ska delaktigheten från idrottens representanter vara en självklarhet.

Undertecknad yrkar därför

att kommunfullmäktige beslutar att ett idrottspolitiskt program ska utarbetas.

att det idrottspolitiska programmet ska revideras vart fjärde år.

Solveig Artsman (m)

Ks § 96

Au § 80

Motion. Kommunalt idrottspolitiskt program

KS 2001/0583-10

- Motion 2001-11-26
- Kultur- och fritidsnämnden 2002-02-20, § 5
- Ledningskontoret 2002-03-22

Solveig Artsman (m) har i motion yrkat att ett idrottspolitiskt program ska utarbetas och löpande revideras vart fjärde år. Syftet är att klargöra intentionerna med det offentliga stödet, som därmed ska få bättre effekt.

Kultur- och fritidsnämnden har inlett arbetet med ett idrottspolitiskt handlingsprogram, bl.a. under medverkan av idrottens företrädare. Ledningskontoret har framhållit kopplingen till arbetet med det folkhälsopolitiska programmet som nu pågår och betonat samverkan med kultur- och fritidsnämnden.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- Motionen anses besvarad med kultur- och fritidsnämndens beslut och ledningskontorets utlåtande.

*Ledningskontoret
Agenda 21-
folkhälsa och ekokommun*

Kommunstyrelsen

Motion om kommunalt idrottspolitiskt program

Ledamoten Solveig Artsman har i motion till kommunfullmäktige föreslagit att ett idrottspolitiskt program ska utarbetas i Gotlands kommun. Syftet ska vara att samhällets intentioner beträffande bidrag ska få effekt och att idrottsrörelsen ska få veta bidragsgivarens synpunkter. I motionen yrkas även att programmet ska revideras vart fjärde år.

Kultur- och fritidsnämnden har behandlat motionen och beslutade att uppdra åt Förvaltningen att framlägga förslag till organisation och genomförande av arbetet att utarbeta ett idrottspolitiskt program för Gotlands kommun. (Kfn §5;2002) Inriktningen avses vara en bred uppläggningsmedverkan av idrottsrörelsen, kommunala nämnder och näringsliv. Inledande planeringsarbete är påbörjat inom de regelbundna träffar som redan hålls med Gotlands idrottsförbund. Former och intervall för uppföljning av programmet kommer att utarbetas av styrgruppen för uppdraget.

Under innevarande år utarbetar Ledningskontoret/Agenda 21-teamet ett folkhälsopolitiskt program för Gotlands kommun. Idrottsfrågorna har en självklar roll i folkhälsoarbetet när det gäller att öka andelen fysiskt aktiva, skapa rekreativsmöjligheter och genom folkrörelseengagemang stärka samhällets sociala strukturer. För underlätta samverkan i folkhälsoarbetet bör en systematisk dialog föras mellan Ledningskontoret/Agenda 21-teamet och Kultur- och fritidsförvaltningens under utarbetandet av aktuella styrdokument. Inledande diskussioner förs under april 2002.

Förslag till beslut

- Motionen anses besvarad med detta yttrande samt med hänvisning till Kultur- och fritidsnämndens beslut

Bo Dahllöf
regiondirektör

Lisa Stark
folkhälsostrateg

2002-01-25

Kultur- och fritidsnämnden

Motion om kommunalt idrottspolitiskt program.

Ledamoten Solveig Artsman har i en motion föreslagit att ett idrottspolitiskt program ska utarbetas inom Gotlands Kommun "för att samhällets intentioner beträffande bidrag ska ge effekt och för att idrottsrörelsen ska få veta bidragsgivarens synpunkter". Enligt förslaget ska programmet revideras vart fjärde år.

Kommunens samarbete med idrotten rör förutom bidragshanteringen också frågor om anläggningar och utrustning, arrangemangsstöd, utbildning med mera. Kultur- och fritidsnämnden har på både styrelse- och tjänstemannanivå regelbundna träffar med Gotlands idrottsförbund. Ett idrottspolitiskt handlingsprogram har sedan en tid diskuterats bland annat i detta sammanhang och arbetet med ett sådant program påbörjats. Programmet avses få en bred uppläggning där, förutom idrottens självklara medverkan, deltagande från andra kommunala nämnder, näringslivet med flera diskuteras. Att fastställa former och intervall för programmets uppföljning kommer att ingå i arbetet för den styrgrupp som ska leda arbetet.

Kultur- och fritidsnämnden föreslår att motionen med det anförda anses besvarad.

Torsten Gislestam
Ordförande

Förslag till beslut

Att ovanstående yttrande antas

Ulla Pettersson
Förvaltningschef

GOTLANDS KOMMUN

Kultur- och fritidsnämnden	2002-02-20
Kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott	2002-02-06

Kfn § 5

Au § 4

Motion. Kommunfullmäktige. Kommunalt idrottspolitiskt program

Dnr 2001/301-70

Motion Solveig Artsman 2001-11-26

Ulla Pettersson 2002-01-25

Ledamoten i kommunfullmäktige Solveig Artsman har i motion yrkat att kommunfullmäktige beslutar att ett idrottspolitiskt program ska utarbetas inom Gotlands kommun ”för att samhällets intentioner beträffande bidrag ska ge effekt och för att idrottsrörelsen ska få veta bidragsgivarens synpunkter” och att det idrottspolitiska programmet ska revideras vart fjärde år.

Förvaltningschef Ulla Pettersson har framlagt förslag till yttrande över motionen.

Ordföranden föreslog att det bör övervägas om programmet kan utökas att omfatta ytterligare verksamheter och intresseområden så att det istället blir ett fritidspolitiskt program.

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas utan eget ställningstagande till kultur- och fritidsnämnden för beslut.

Margareta Persson föreslog att nämnden snarast skall igångsätta ett arbete med framtagande av ett idrottspolitiskt program.

Maud Steen yrkade att nämnden skulle avvakta med beslut om idrottspolitiskt program.

Ordföranden ställde proposition på Margareta Perssons förslag och Maud Steens yrkande och fann att nämnden, i enlighet med Margareta Perssons förslag, beslutat påbörja ett arbete framtagande av ett idrottspolitiskt program.

Kultur- och fritidsnämndens beslut

- Idrottspolitiskt program för Gotlands kommun skall utarbetas
- Uppdrag ges till förvaltningen att framlägga förslag till organisation och genomförande av arbetet.

GOTLANDS KOMMUN

Kultur- och fritidsnämnden

2002-02-20

forts Kfn § 5

- Förslag till besvarande av Solveig Artsmans motion avges enligt föreliggande förslag.

Kommunfullmäktige
Sammanträdesdag
2002 08 19

Handlingar till
Ärende 5

Gatubelysning på landsbygden. *Motion*

Innehåll

- Kommunstyrelsens förslag 2002 05 23, § 129
- Motion 2002 02 18
- Ledningskontoret 2002 04 26
- Tekniska nämnden 2002 04 24, § 104

Önskas ytterligare handlingar eller uppgifter i detta ärende, v.g. ring 26 93 18

M O T I O N

Till kommunfullmäktige
i Gotlands kommun

Släck inte landsbygden!

Det finns symbolfrågor och frågor som är av avgörande teknisk betydelse. Frågan kring belysningen på landsbygden är såväl en symbolfråga som en mycket praktisk fråga. Tekniska förvaltningen räknar med att 2000 belysningspunkter skall slopas på den gotländska landsbygden i takt med att de har tjänat ut. Vägverket påstår sig inte längre vilja ta något ansvar för sådana stolpar.

I detta läge vore det på sin plats med en övergripande lösning som inriktar sig på de boende på landsbygden, de som verkligen drabbas av ett sådant beslut, och som inte handlar om principer. Men istället för att finna en lösning på problemet tas tekniska förvaltningens beräkningar till intäkt för att blåsa liv i den påstådda motsättningen mellan stad och landsbygd. En släckt stolpe på landsbygden måste kompenseras med motsvarande indragning i Visby, heter det, vilket vittnar om ett olustigt och primitivt repressalie-tänkande.

Om det finns för många belysningspunkter i Visbyområdet är det självklart angeläget att detta åtgärdas alldeles oberoende av vad som händer på landsbygden. Det svåra ekonomiska läget i kommunen tillåter naturligtvis inga extravaganser. Men behovet av belysning finns såväl på landsbygd som i tätort.

De flesta belysningspunkter på landsbygden finns inte där av en slump. De har tjänat och tjänar ett nyttigt ändamål. Ur landsbygdspolitisk synvinkel är det därför högst angeläget att de belysningspunkter som har tjänat ut eller kommer att tjäna ut ersätts med nya i stället för att dras in.

Tekniska nämnden och dess politiska ledning bör inte ge upp ett vitalt landsbygds-intresse så lätt utan söka hållbara, ljusa lösningar för framtiden. Med eller utan Vägverket.

Jag föreslår därför

- att tekniska nämnden får i uppdrag att vidta sådana åtgärder att belysningspunkterna på landsbygden i allt väsentligt kan bibehållas i nuvarande omfattning.

Åke Svensson (s)

Ks § 129

Au § 100

Motion. Gatubelysning på landsbygden

KS 2002/0087-31

- Motion inkom 2002-02-18
- Tekniska nämnden 2002-04-dd, § 104
- Ledningskontoret 2002-04-26

Åke Svensson (s) har i motion föreslagit att tekniska nämnden ska få i uppdrag att vidta sådana åtgärder att belysningspunkterna på landsbygden i allt väsentligt kan behållas i nuvarande omfattning. *Tekniska nämnden* hänvisar till det uppdrag nämnden givit ordföranden, att kontakta kommunstyrelsens ordförande om förhandling med vägverket om vägbelysning och föreslår att motionen därmed anses besvarad. *Arbetsutskottet* har tillstyrkt tekniska nämndens förslag.

Yrkande:

- *Jan Lundgren (s)* yrkade med instämmande av *Sven Larsson (gp)* och *Åke Svensson (s)* att motionen skulle bifallas.

Ordföranden ställde proposition på arbetsutskottets förslag och Jan Lundgrens yrkande och förklarade sig anse att Jan Lundgrens förslag vunnit majoritet.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- Motionen bifalls.

Ledningskontoret
Lennart Johansson

Kommunstyrelsen
Gotlands kommun

Motion om gatubelysning: "Släck inte landsbygden

Åke Svensson (s) har i motion föreslagit att tekniska nämnden får i uppdrag att vidta sådana åtgärder att belysningspunkterna på landsbygden i allt väsentligt kan bibehållas i nuvarande omfattning.

Tekniska nämnden konstaterar i sitt remissvar (2002-04-24, § 104) att motsvarande ärende tidigare behandlats i tekniska nämnden (2002-03-27, § 87), där nämndens ordförande gavs i uppdrag att vidtala kommunstyrelsens ordförande för att åstadkomma en förhandling med Vägverket angående vägbelysning. Tekniska nämnden föreslår kommunstyrelsen att motionen anses besvarad med hänvisning till nämnda beslut i tekniska nämnden (§ 87/2002).

Bedömning

Ledningskontoret tillstyrker tekniska nämndens förslag.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

- Motionen anses besvarad med hänvisning till tekniska nämndens beslut § 87/2002

LEDNINGSKONTORET

Bo Dahllöf
Regiondirektör

Lennart Johansson
Planeringsstrateg

Tekniska nämnden

2002 04 24

Dnr TN 2002/0307 31

TN § 104 Remiss. Motion. Kommunens beslut att inte ersätta belysning på den gotländska landsbygdenTekniska förvaltningen 2002 04 03
Au § 87

Åke Svensson (s) föreslår i en motion:

”Att tekniska nämnden får i uppdrag att vidta sådana åtgärder att belysningpunkterna på landsbygden i allt väsentligt kan bibehållas i nuvarande omfattning”.

Motsvarande ärende har tidigare behandlats i tekniska nämnden; § 87/02 där nämndens ordförande gavs i uppdrag att samråda med kommunledningen för att få till stånd en förhandling med vägverket angående belysning utmed de statliga vägarna.

Tommy Gardell yrkade med stöd av Gerty Holmstedt att motionen skulle bifallas.

Ordföranden föreslog att motionen i likhet med förvaltningens yttrande, skulle anses besvarad med hänvisning till tidigare beslut i tekniska nämnden, § 87/02, där ordföranden fått i uppdrag att vidtala kommunstyrelsens ordförande för att åstadkomma en förhandling med vägverket angående vägbelysning.

Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden

- Hos kommunstyrelsen föreslås att motionen anses besvarad med hänvisning till beslut i tekniska nämnden, § 87/02, där ordföranden fått i uppdrag att vidtala kommunstyrelsens ordförande för att åstadkomma en förhandling med vägverket angående vägbelysning.

Forts.

Tekniska nämnden

2002 04 24

TN § 104 Forts

Tommy Gardell yrkade att motionen skulle bifallas.

Ordföranden ställde proposition på arbetsutskottets förslag och Tommy Gardells yrkande och fann majoritet för arbetsutskottets förslag. Efter att votering begärts skedde omröstning med ja-röst för arbetsutskottets förslag och nej-röst för Tommy Gardells yrkande.

Ja-röster: (6 st) Kjell Skalberg, Eva Gahnström, Staffan Bergwall, Jan Wiklund, Per Stenegård samt ordföranden.

Nej-röster: (4 st) Tommy Gardell, Björn Fransson, Kaj Boström och Per-Åke Ekelöf.

Wera Svensson avstod från att rösta.

Tekniska nämndens beslut

- Enligt arbetsutskottets förslag.

Protokollsutdrag:
TF gatu- och markavd
Kommunstyrelsen/KF

Justerare

Utdragsbestyrkare

Kommunfullmäktige
Sammanträdesdag
2002 08 19

Handlingar till
Ärende 6

Bälten i skolbussarna. *Motion*

Innehåll

- Kommunstyrelsens förslag 2002 04 18, § 99
- Motion 2002 10 15
- Tekniska nämnden 2002 02 27, § 62
- Barn- och utbildningsnämnden 2002 02 20, § 2

Önskas ytterligare handlingar eller uppgifter i detta ärende, v.g. ring 26 93 18

Gotlands kommunfullmäktige

Bälten i bussarna.

Alla bussar ska vara säkra. Vägverket har tillsammans med bussbranschen kommit överens om hur en säker buss ska vara utrustad:

- . Bussen ska ha bälten
- . det ska finnas alkolås
- . Förarna ska hålla rätt hastighet Källa: Vägverket VTI.

Kommunen har ett oinskränkt ansvar för barnens liv och hälsa under skoltid. Det ansvaret börjar när skolbarnen kliver på bussen på morgonen och slutar när de är hemma igen på eftermiddagen.

Vi behöver skolbussarna och vi måste se till att de är så säkra som möjligt. Att kräva bälten på alla platser i alla skolbussar är ingen orimlig begäran. Att göra vägen till och från skolan säker är också rimligt. Låt oss inte vänta på nästa busstragedi.

Jag hemställer därför:

att kommunstyrelsen får i uppdrag att, tillsammans med bussbolagen, se till att bälten (midjebälten) installeras i samtliga skolbussar.

Ks § 99

Au § 83

Motion. Bälten i skolbussar

KS 2001/0498-51

- Motion 2001-10-15
- Barn- och utbildningsnämnden 2002-02-20, § 2
- Tekniska nämnden 2002-02-27, § 62

Lilian Edwards (m) har i motion hemställt att kommunen ska se till att skolbussarna har (midje)bälten installerade.

Barn- och utbildningsnämnden har instämt i motionens syfte och föreslagit att frågan om krav på midjebälten (och också alkolås) i alla skolbussar ska prövas i samband med kommande generella skolskjutsupphandling. Nämnden noterar dock att införande av detta krav kommer att innebära att Gotlands kommun ställer högre krav än trafiklagstiftningen anger och andra kommuner tillämpar. *Tekniska nämnden* tillstyrker att förutsättningarna och kostnaderna utreds inför kommande upphandling av kollektivtrafik. I realiteten, framhåller nämnden, berör motionen alla bussar i kollektivtrafiken, eftersom dessa delvis används i skolskjutstrafiken. Kostnaderna för att få midjebälten installerade i samtliga bussar beräknas i dagsläget uppgå till ca 3,75 mnkr, vartill kommer kostnader för fler fordon om alla passagerare ska beredas sittplats under hela resan.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- Motionen bifalls på så sätt att tekniska nämnden får i uppdrag att inför kommande upphandling av kollektivtrafik utreda förutsättningarna och kostnaderna för att förse skolbussarna med midjebälten.

Tekniska nämnden

2002 02 27

Dnr TN 2001/1504 53

TN § 62 Motion. Ang bälten i skolbussar

Tekniska förvaltningen 2001 02 12

Till tekniska nämnden har för yttrande överlämnats Lilian Edwards motion angående midjebälten i skolbussar.

Tekniska nämnden ansvarar för kollektivtrafiken. I nästan all den linjetrafik som bedrivs reser skolbarn, detta för att få en så bra utnyttjande av trafiken som möjligt. Denna motion berör därför inte bara skolan och deras skolskjuttrafiken utan också all kollektivtrafik.

Tekniska nämnden delar motionärens uppfattning att bussarna skall göras så säkra som möjligt och resandet så säkert som möjligt. En del i detta kan vara att det bl a finns bälten i alla bussar.

Inför nya upphandlingar av kollektivtrafiken bör en utredning göras om vilka krav som skall ställas på en framtida standard på fordonsparken avseende säkerhet, miljö m m. I denna utredning bör också ingå vilka merkostnader som uppstår i samband med de ökade kraven.

Det kan nämnas att en installation av bälten i nuvarande busspark i kollektivtrafiken kan beräknas till ca 3,75 miljoner kr. Till detta kommer sedan behov av resursförstärkning i form av flera fordon om det inte skall tillåtas stående i bussarna vid vissa tillfällen. Alternativt inför man en regel där man bara får resa i mån av plats.

Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden

- Hos kommunstyrelsen föreslås att motionen anses besvarad med tekniska förvaltningens skrivelse.

Tekniska nämndens beslut

- Att tillstyrka motionen såtillvida att tekniska nämnden inför kommande upphandling av kollektivtrafik får utreda förutsättningarna och kostnaderna för att förse skolbussarna med midjebälten.

Protokollsutdrag:
TF Kollektivtrafiken
KS

Justerare

Utdragsbestyrkare

GOTLANDS KOMMUN
Barn- och utbildnings-
nämnden

2002-02-20

Kommunfullmäktige

Yttrande, motion ang bälten i skolbussarna

Dnr 2001/146-62; KS dnr 2001/0498-51

Fullmäktigeledamoten Lilian Edwards har i motion 2001-10-15 anfört bl a följande:

Alla bussar skall vara säkra. Vägverket har tillsammans med bussbranschen kommit överens om hur en säker buss skall vara utrustad:

- Bussen skall ha bälten
- Det skall finnas alkolås
- Förarna skall hålla rätt hastighet

Motionären hemställer att kommunstyrelsen får i uppdrag att snarast, tillsammans med bussbolagen, se till att bälten installeras i samtliga skolbussar.

Kommunstyrelsen har berett Barn- och utbildningsnämnden i Gotlands kommun möjlighet att yttra sig över motionen. Yttrande skall vara kommunstyrelsen tillhanda senast 2002-03-01.

Bakgrund

Skolskjutsning ombesörjes till största delen av enskilda företagare på entreprenad, och upphandlas med anbudsförfarande enligt upphandlingsreglemente och lagstiftning. Upphandling sker av enskilda linjer vid organisationsförändringar, eller när skjutsningen görs om på grund av andra ändrade omständigheter. Med vissa års mellanrum görs en *generell* upphandling av samtliga skjutsuppdrag. Senast en sådan gjordes var 1992-93.

Avtalen mellan Gotlands kommun och entreprenörerna gäller *tills vidare*, såvida inte endera parten sagt upp nuvarande avtal före 1 april varje år. Ersättningen omräknas årligen enligt ett index som utarbetats i samråd med bussbranschen.

Enligt nuvarande lydelse i avtalen ställer Gotlands kommun kravet att fordon som används för transporter skall uppfylla kraven enligt gällande lagstiftning och därutöver vara av god vedertagen standard samt väl lämpat för de transporter som uppdraget avser. Fordonets ålder får ej överstiga 15 år, med möjlighet till dispens enligt BUN:s beslut § 105/96, 1996-11-20 .

När det gäller bälten eller alkolås ställer Gotlands kommun inte högre krav än vad den svenska trafiklagstiftningen kräver, vilket innebär att sådana idag inte erfordras. I vissa bussar finns ändå enstaka bälten monterade vid de mest utsatta sittplatserna, t ex längst fram på höger sida och mittplatsen i ”soffan” längst bak. **Om** det finns bälte på en sittplats är passageraren enligt lag skyldig att använda det!

Bälten i bussarna

Barn- och utbildningsnämnden delar motionärens uppfattning att bussarna skall göras så säkra som möjligt. Vi ser det därför som önskvärt att det finns bälten i alla bussar som används inom skolskjutsningen. Ett fåtal fordon används uteslutande i *skolskjuts- trafik*, men de flesta används av entreprenören både till skolskjuts och till beställningstrafik. Möjligen kan det finnas en viss tveksamhet till bälten bland dessa entreprenörer med anledning av lagens krav på att passagerare då är skyldig att använda bältet.

Alkolås

Erfarenheterna av alkolås visar på att sådana kan vara ytterligare en trygghetsfaktor i trafiken, för såväl passagerare som för andra fordon och fotgängare i trafiken. Barn- och utbildningsnämnden ser det därför som en sak som bör övervägas vid kommande upphandlingar.

Hastighet

Det är en självklarhet att den tjänst som barn- och utbildningsförvaltningen upphandlar och betalar för utförs på ett lagenligt sätt.

Sammanfattning

Barn- och utbildningsnämnden kommer under de närmaste åren att ånyo genomföra en generell upphandling av samtliga skolskjutsar. Då kommer frågorna om ökade krav på trafiksäkerhet och miljöhänsyn att diskuteras. Vi föreslår att de frågor som aktualiseras i motionen hänskjuts till denna upphandling. Trafiksäkerhet och förbättrad miljö kostar, och Gotlands kommun måste självfallet räkna med viss merkostnad för standardhöjning i dessa avseenden.

Ett beslut om standardhöjning vad gäller bilbälteskrav och alkolås innebär emellertid att Gotlands kommun kommer att införa en högre standard än övriga Sverige. Om kommunstyrelsens 16-punktsprogram för förbättrad ekonomisk balans kommer att äga fortsatt giltighet efter 2001 står ett sådant beslut i strid med dess sista punkt:

”I höstens budgetarbete måste val och prioriteringar göras. Kärnverksamhetens kvalitet ska så långt möjligt bevaras. Andra verksamheter och ambitionsnivåer måste dock prövas. Vissa verksamheter kan tas bort helt eller nedprioriteras. Ett klargörande kring vilka verksamheter som är obligatoriska är betydelsefullt. Allianser med andra kommuner bör också övervägas. En arbetsgrupp med representanter från förvaltningarna skall gå igenom nyckeltal med uppgiften att identifiera var Gotland ligger över riksgenomsnittet. *Målet är att Gotlands kommun ej ska överstiga riksgenomsnittet.*” (min kursivering)

Barn- och utbildningsnämnden ställer sig bakom andemeningen i motionen och föreslår med hänvisning till ovanstående att kommunstyrelsen bifaller motionen såtillvida att vid kommande generell skolskjutsupphandling pröva frågan om krav på bilbälten och alkolås i alla skolbussar.

Lars Danielson
Barn- och utbildningschef

2002-02-20

BUN § 2

Remiss, motion ang bälten i skolbussar

Dnr 2001/146-62, KS dnr 2001/0498-51

Fullmäktigeledamoten Lilian Edwards har i motion 2001-10-15 anfört bl a följande:

Alla bussar skall vara säkra. Vägverket har tillsammans med bussbranschen kommit överens om hur en säker buss skall vara utrustad:

- Bussen skall ha bälten
- Det skall finnas alkolås
- Förarna skall hålla rätt hastighet

...

Motionären hemställer att kommunstyrelsen får i uppdrag att snarast, tillsammans med bussbolagen, se till att bälten installeras i samtliga skolbussar. Kommunstyrelsen har berett Barn- och utbildningsnämnden i Gotlands kommun möjlighet att yttra sig över motionen. Yttrande skall vara kommunstyrelsen tillhanda senast 2002-03-01.

Förvaltningschefen hade utarbetat förslag till yttrande i ärendet.

Barn- och utbildningsnämndens beslut

1. BUN ställer sig bakom andemeningen i motionen och föreslår att kommunstyrelsen bifaller motionen såtillvida att frågan om krav på bilbälten och alkolås i alla skolbussar skall prövas vid kommande generell skolskjutsupphandling.
2. Förvaltningschefens skrivelse överlämnas till kommunstyrelsen som BUNs svar på motionen.

Kommunfullmäktige
Sammanträdesdag
2002 08 19

Handlingar till
Ärende 7

Inköp av gotländska varor. *Motion*

Innehåll

- Kommunstyrelsens förslag 2002 04 18, § 95
- Motion 2001 11 26
- Konsult- och servicekontoret 2002 02 26

Önskas ytterligare handlingar eller uppgifter i detta ärende, v.g. ring 26 93 18

Motion

Kommunfullmäktige, Gotlands kommun.

Gotland har en relativt liten förädlingsindustri utan säljer till största delen råvaror till fastlandet. Skulle vi kunna förädla råvaran här på Gotland skulle det medföra många positiva effekter.

Råvarorna har ett lågt pris vilket medför att transportkostnaderna kommer att utgöra en stor del av priset som köparen får betala för råvaran. Råvaror från Gotland har svårt att konkurrera med priset.

Konsumenten på Gotland köper förädlade varor som importeras från fastlandet. Exempelvis köper gotlänningen falukorv där råvaran är bland annat kött som kanske kommit från Gotland, förädlats på fastlandet och åter till Gotland nu som falukorv. Vi har sålt billig råvara och köpt dyr falukorv, dessutom har vi skapat arbetstillfällen på fastlandet och inte här på Gotland. Pengar och arbetstillfällen rinner ifrån oss.

Vi måste skapa en miljö för att kunna utveckla en förädlingsindustri här på Gotland. Gotlands kommun är en stor aktör på varu- och tjänstemarknaden. Enligt kommunallagen skall det billigaste köpalternativet alltid väljas oavsett om det är till gagn eller inte för kommunen. På lång sikt kan det vara till mera gagn för en kommun att handla lokalt och detta gäller speciellt för Gotland. Skulle Gotlands kommun kunna börja i liten skala att gynna inhemsk förädlingsindustri skulle förädlingsindustrin sakta kunna byggas upp till en konkurrenskraftig industri som skulle gynna tillväxten på Gotland. Vi till och med skulle kunna dra nytta av den så kallade multiplikatoreffekten dvs stimulans av efterfrågan ger till resultat en större ökning av produktionen.

Vi föreslår:

Att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen uppdraget att undersöker vilka varor och tjänster som kommunen skulle kunna köpa för att stimulera den gotländska förädlingsindustrin.

Visby den 26 november 2001

Nils Ronquist
Kristdemokrater

Rut Smeds

Ks § 95

Au § 79

Motion. Inköp av gotländska varor

KS 2001/0582-14

- Motion 2001-11-26
- Konsult- och servicekontoret 2002-02-26

Nils Ronquist och Rut Smeds (kd) har i motion föreslagit att kommunstyrelsen ska få i uppdrag att undersöka vilka varor och tjänster som Gotlands kommun skulle kunna köpa för att stimulera den gotländska förädlingsindustrin.

Konsult- och servicekontoret redogör för gällande bestämmelser ifråga om upphandling och kommunal kompetens som gör att frågan om stimulans av förädlingsindustri inte kan styras via upphandling. Arbetsutskottet har föreslagit att motionen därmed ska anses besvarad.

Yrkande:

- *Brittis Benzler (v)* yrkade att motionen skulle bifallas.

Ordförande ställde proposition på arbetsutskottets förslag och Brittis Benzlers yrkande och förklarade sig anse att arbetsutskottets förslag vunnit majoritet.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- Motionen anses besvarad med konsult- och servicekontorets utlåtande.

Dnr KS 2001/0582-14

Kommunstyrelsen

Motion om förädlingsindustri på Gotland

Ärendet

I en motion dagtecknad den 26 november 2001 föreslår Nils Ronquist (kd) och Rut Smeds (kd) – i syfte att gynna en lokal förädlingsindustri för regionalekonomisk tillväxt – att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen uppdraget att undersöka vilka varor och tjänster som kommunen skulle kunna köpa för att stimulera den gotländska förädlingsindustrin.

Konsult- och servicekontorets bedömning

När det gäller upphandling av varor och tjänster följer av lagen om offentlig upphandling att samhällsekonomiska bedömningar inte får läggas till grund för beslut om antagande av leverantör. Kommunallagen innehåller i princip ett förbud att stödja enskilda näringsidkare.

Vid upphandling av varor och tjänster används sällan lägsta anbudspris som ensamt kriterium för val av leverantör. Vanligare är att det ekonomiskt sett mest fördelaktiga anbudet som skall väljas. Vid denna bedömningen skall jämte priset även hänsyn tas till omständigheter såsom leveranstid, driftskostnader, kvalitet, estetiska, funktionella och tekniska egenskaper, service, tekniskt stöd, miljöpåverkan m.m.

Skälen för detta är att kommunens verksamheter kräver bland annat hög leveranssäkerhet, kvalitet och service av leverantörerna för att i sin tur effektivt kunna tillhandahålla tjänster och service åt kommunmedlemmarna. Med hänsyn till det ekonomiska läget spelar givetvis prisets inverkan en stor roll i valet av leverantör. Normalt innebär detta att företag med skalekonomiska fördelar kan lämna fördelaktigare anbud.

Upphandlingsförfarandet innebär vidare att anbud infordras genom annonsering. Utöver den annonsering som sker i särskilda tidningar och databaser, annonseras upphandlingarna även på kommunens hemsida. Genom annonseringen kan den som har en affärsidé se vad som efterfrågas och vilka krav som ställs från kommunens sida.

Stöd och hjälp till den som vill utveckla sin affärsidé är en fråga för aktörer såsom ALMI, Kooperativ utveckling eller inom kommunen den regionala utvecklingsenheten. Till dessa aktörer kan kommunen lämna statistik och uppgifter över vilka varor som förbrukas men det är näringslivet som måste vilja skapa och tillåta utvecklingen av förädlingsindustri på Gotland.

Sammanfattningsvis kan sägas att stimulera förädlingsindustri inte lagligen är en kommunal upphandlingsfråga utan en fråga för näringslivet och de aktörer som lämnar stöd till näringslivsutveckling.

Förslag till kommunstyrelsen för beslut i kommunfullmäktige

Motionen anses besvarad med vad konsult- och servicekontoret yttrat ovan.

KONSULT- OCH SERVICEKONTORET

Staffan Thurgren
förvaltningschef

Dan Ingmansson
upphandlingschef

Kommunfullmäktige
Sammanträdesdag
2002 08 19

Handlingar till
Ärende 8

Rätt till tjänstledighet för anställda över 60 år.
Motion

Innehåll

- Kommunstyrelsens förslag 2002 04 18, § 97
- Motion 2001 11 22
- Ledningskontoret 2002 03 21

Önskas ytterligare handlingar eller uppgifter i detta ärende, v.g. ring 26 93 18

Motion till kommunfullmäktige i Gotlands kommun

Rätt till tjänstledighet för kommunanställda som fyllt 60 år.

Gotlands kommun bör ge kommunens anställda som fyllt 60 år rätt till tjänstledighet med löneavdrag. Larmrapporter duggar tätt om sjukskrivningar, förtidspensioneringar och om utbrändhet. Allt färre orkar arbeta till 65. I genomsnitt för riket arbetar män tills de är 62,4 och kvinnor tills 61,5. Den genomsnittliga åldern på dem som förtidspensioneras har sjunkit till 50 år.

Kommunförbundet beräknar att Sverige saknar drygt 17000 behöriga lärare idag och att denna brist väntas öka till 23000 år 2005. Liknande problem finns inom den kommunala sektorn i övrigt. Rekryteringsbehoven är stora och förvärras. Hur kan vi då täcka personalbehovet i framtiden ?

Gotlands kommun har erfarit att det är dyrt att köpa in t.ex. vårdtjänster från bemanningsföretag. Det är därför av stor betydelse, om vi kan rekrytera och behålla fast anställd personal. Vi bör också underlätta för äldre anställda att stanna kvar i sina arbeten och att inte pensionera sig i förtid . Mitt förslag är att de bör stimuleras att vara kvar med möjligheten att arbeta kortare tid.

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag att kommunfullmäktige beslutar :

-att Gotlands kommuns fast anställda personal skall ha rätt till tjänstledighet med löneavdrag när de fyllt 60 år.

Visby 2001-11-22

.....
Bo Frense Kristdemokraterna

.....
Yngve Andersson, Kristdemokraterna

Ks § 97

Au § 81

Motion. Rätt till tjänstledighet för anställda över 60 år

KS 2001/0584-02

- Motion 2001-11-22

- Ledningskontoret 2002-03-21

Bo Frense och Yngve Andersson (kd) har i motion föreslagit att personal med fast anställning i Gotlands kommun ska få rätt till tjänstledighet med löneavdrag när de fyllt 60 år. Bakgrunden är rapporter om det ökade antalet sjukskrivningar och förtidspensioneringar m.m. *Ledningskontoret* föreslår att motionen bifalls.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- Motionen bifalls och kommunstyrelsen (ledningskontoret) får i uppdrag att utarbeta riktlinjer för tillämpningen..

Ledningskontoret
M Magnusson

Kommunstyrelsen

Motion om rätt till tjänstledighet för kommunanställda som fyllt 60 år

Bo Frense och Yngve Andersson har i en motion 2001-11-22 yrkat att fast anställd personal i Gotlands kommun skall ha rätt till tjänstledighet utan lön när de fyllt 60 år.

Bakgrunden är larmrapporterna om ökande sjukskrivningar, förtids-pensioneringar och utbrändhet. Allt färre arbetar fram till ordinarie pensionsålder.

Motionärerna vill att kommunen skall underlätta för äldre att stanna kvar längre i sina arbeten och inte pensionera sig i förtid.

I samarbete mellan Gotlands kommun, Företagarna och Flextronics har en intervjuundersökning genomförts med medarbetare i åldern 50 år och äldre. Syftet med undersökningen var att använda underlaget som en del av planeringen för framtida kompetens- och personalförsörjning. För kommunens del kommer de närmaste årens pensionsavgångar och möjligheter att rekrytera personal att påverka verksamheterna. I personalförsörjningsarbetet behövs bl a underlag till vilka faktorer som bör påverkas för att fler ska vilja/kunna arbeta fram till ordinarie pensionsålder.

Personer som intervjuades var ett urval av vårdbiträden, lärare, assistenter, företagare och personal vid Flextronics. Totalt intervjuades 52 personer mellan 50-60 år, varav inom kommunen 30 personer. Urvalet har gjorts bland tillsvidareanställda. Grupperna inom kommunen valdes därför att de i något fall har höga sjuktal och är grupper med kommande stora pensionsavgångar. Resultatet redovisas i en särskild rapport till kommunstyrelsen. Antalet intervjuer är få och utgör inte underlag för statistisk säkerhet. Resultatet har ändå ringat in angelägna åtgärdsområden med stort inslag av individuella lösningar. Det kan t ex handla om möjlighet att påverka sin arbetstid, både förläggning och omfattning, arbetsmiljöfrågor, mentorskap, kompetensutveckling,

Undersökningen liksom det motionärerna lyfter fram visar på att kommunen bör förhålla sig positiv till att bevilja äldre medarbetare nedsatt tjänstgöring. Motionärernas önskan att medarbetare i kommunen som fyllt 60 år ska få rätt till tjänstledighet utan lön bör tillstyrkas.

Det kan i vissa fall förutsätta att den enskilde medarbetaren får byta arbetsplats och/eller arbetsuppgifter för att det inte skall inverka menligt på verksamheten.

Nämnder och förvaltningar kommer att delges intervjuundersökningen som underlag i sitt personalförsörjningsarbete. Slutsatserna i rapporten och motionärernas intentioner kommer att beaktas i samband med utformningen av det nya personalpolitiska programmet.

Förslag till beslut

Motionen tillstyrkes

Bo Dahllöf
Regiondirektör

Kommunfullmäktige
Sammanträdesdag
2002 08 19

Handlingar till
Ärende 9

Valnötsträdet på Öster. *Motion*

Innehåll

- Kommunstyrelsens förslag 2002 04 18, § 98
- Motion 2001 11 26
- Byggnadsnämnden 2002 02 06, § 7
- Tekniska nämnden 2002 02 27, § 58

Önskas ytterligare handlingar eller uppgifter i detta ärende, v.g. ring 26 93 18

Motion till fullmäktige i Gotlands kommun Angående det gamla valnötsträdet på Öster

Vårdsarvet Visby innerstad innefattar även vårt gröna kulturarv, dvs alla de små parkområden som finns mellan hus och gränder överallt i staden samt Almedalen och Botaniska trädgården . Lika viktigt som det är att bevara gränder och hus, lika viktigt är det att se till att grönskan finns kvar mellan dem. Det är helheten som är skönheten med vår fina hansestad. Ibland kolliderar dock dessa intressen med olika nyttigheter, t.ex. behovet av fungerande trafik och varutransporter eller olika till- och ombyggnader. Man kan faställa en stadsplan eller ge ett bygglov utan att ta hänsyn till följderna för intilliggande grönska. Grönskan värderas inte så högt, det ligger inte något ekonomiskt värde i en liten blomsterrabatt eller några buskar, inte ens de gamla träden som så många i Visby är stolta över har fått en prislapp. Därför finns den en risk att man här och där hugger ner något som det tagit ett sekel och mer att växa.

Det gamla valnötsträdet på Öster står nu på kommunens mark och är ett av de två kvarvarande i en allé som planerades 1861. ett stadsplaneärende har kommit till byggnadsnämnden som i förlängningen gör det möjligt att bygga mellan caféet Siesta och intilliggande butikshus och då står trädet i vägen med sin stora ståtliga krona och sitt långt förgrenade rotsystem. Det kan ju hävdas att ingen tänkt hugga ner trädet, men tänk om dess krona utgör en sanitär olägenhet för dom som har sina fönster åt söder och som inte är roade av den skugga som trädet avger mot den fasaden? Det hävdas att man tänkt sig en varsam reducering av trädet. Det finns fall där en sådan varsam reducering ändå inneburit en långsam död för ett träd som befinner sig inom ett känsligt klimatgransområde. Även markgrävning kan skada det känsliga rotsystemet. Vad betyder gamla träd för oss i Visby? Vem kommer att sakna ett gammalt valnötsträd, under vars skugga många en het sommardag intagit en glass och gotlänningar under hela sin livstid betraktat som en självklarhet på Öster. Tänk på vad de unika gamla träden betyder för besökarna, de nyfikna turidterna eller de nyinflyttade som en gång förälskade sig i denna underbara stad och som känner på sig att bebyggelsen och grönskan måste gå hand i hand för att man skall kunna känna trygghet och trivsel.

Vi yrkar här med:

- 1. -att kommunfullmäktige undersöker möjligheten att skydda trädet genom att k-märka, fridlysa eller att köpa in marken och i sin stadsplan göra denna yta till en minipark med möjlighet för den nuvarande ägaren att fortsätta sin sommarservering. Därmed rädda ett av våra finaste valnötsträd i Visby.**
- 2. -att kommunfullmäktige gör en inventering över alla gamla träd i Visby och att det redovisas i en skrift.**

Visby den 26 november 2001

Miljöpartiet de gröna

Ann Enström

Ks § 98

Au § 82

Motion. Valnötsträd på Öster

KS 2001/0585-33

- Motion 2001-11-26
- Byggnadsnämnden 2002-02-06, § 7
- Tekniska nämnden 2002-02-27, § 58

Ann Enström (mp) har i motion yrkat dels att frågan om vad som kan göras för att rädda det gamla valnötsträdet i Östercentrum ska utredas, dels att en inventering av alla gamla träd i Visby ska göras och dokumenteras. *Anm:* trädet står på kommunal mark.

Byggnadsnämnden tillstyrker motionen i den del som avser inventering av karaktärsträd. I övrigt har byggnadsnämnden upplyst om de bestämmelser om valnötsträdet som införts i detaljplanen och kommenterat de olika sätten att skydda trädet som föreslås i motionen. *Tekniska nämnden* har gjort i stort samma bedömning som byggnadsnämnden och tillstyrker i och för sig den föreslagna inventeringen men konstaterar att den då erfordrar att resurser tillförs.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- Motionen i den del som avser skydd för det angivna trädet anses besvarad med byggnadsnämndens och tekniska nämndens yttranden. Motionens förslag om den särskilda inventeringen avslås med hänvisning till att ekonomiska resurser inte nu kan avsättas.

Byggnadsnämnden

BN§ 7

Dnr 15221 - 20

Au§ 7

MOTION ANG VALNÖTSTRÅD ÖSTERTORG
Remiss från kommunstyrelsen Ks dnr 2001/0585-33

BESLUT

- 1 Byggnadsnämnden anser motionen besvarad med nedanstående synpunkter.
- 2 Byggnadsnämnden tillstyrker av stadsbildsmässiga skäl motionens yrkande om en inventering av karaktärsträd i Visby.

BAKGRUND

Ann Enström har i en motion med anledning av ny detaljplan för del av kvarteret Tärnan 2, på Östertorg, där ett valnötsträd finns som eventuellt kan påverkas av den nya detaljplanen, yrkat att

- kommunfullmäktige undersöker möjligheten att skydda trädet genom att k-märka, fridlysa eller köpa in marken och i sin stadsplan göra denna yta till en minipark med möjlighet för den nuvarande ägaren att fortsätta sin sommarservering. Därmed räddas ett av våra finaste valnötsträd i Visby,
- kommunfullmäktige gör en inventering över alla gamla träd i Visby och att det redovisas i en skrift.

SYNPUNKTER

Gällande detaljplan för området har ersatt en detaljplan från 1983. Även den gamla planen medgav byggrätt på den del av Tärnan 2 som vetter mot Österväg. Detaljplanen har vunnit laga kraft. Det är inte realistiskt med ett köp av marken då det för planen finns en genomförandetid till 2010-12-31, under vilken tid planen inte får ändras utan fastighetsägarens medgivande. Valnötsträdet står på kommunal mark utanför detaljplaneområdet.

I planbeskrivningen för Tärnan 2 anges: Informationstext angående försiktighetsåtgärder för att skydda valnötsträdet införs på plankartan. "Valnötsträd är känsliga för kraftig beskärning och påverkan på det horisontella rotsystemet, två faktorer som noga måste beaktas i anslutning till aktuell byggnation" I samband med bygglov/bygganmälan ska kontakt tas med trädansvarig på tekniska förvaltningen.

Ett beslut om "fridlysning" av trädet, d.v.s. att kommunen förklarar trädet som naturminne enligt miljöbalken 7 kap 10 §, får inte strida mot detaljplan. Trädet som naturminne kan således inte innebära att byggrätten begränsas och trädet på så sätt kan skyddas.

forts

forts § 7

"K-märkning" finns inget som heter, men förmodligen avses i motionen att trädet skulle förklaras som byggnadsminne. Detta kan göras för särskilt värdefulla byggnader men också för park, trädgård eller annan anläggning av kulturhistoriskt värde. I lagen står inget att ett enskilt träd skulle kunna bli byggnadsminne. Eventuell byggnadsminnesförklaring är en fråga för länsstyrelsen.

Byggnadsnämnden tillstyrker motionens yrkande om en inventering av gamla träd i Visby. Byggnadsnämnden anser dock att "gamla träd" inte bör vara enda motivet utan istället "karaktärsträd med särskild betydelse för stadsbilden". I många fall torde det också vara just "gamla" träd som är dessa träd.

Tekniska förvaltningen

Nils-Adolf Stenström

Tekniska nämnden
i Gotlands kommun

Valnötsträd på Öster
Diarienumr.2001/1652-00

Miljöpartiet det gröna har genom Ann Enström lämnat en motion till fullmäktige i Gotlands kommun ang. det gamla valnötsträdet på Östertorg och har två yrkanden.

1. Där de yrkar att kommunfullmäktige undersöker möjligheten att skydda trädet genom att K-märka, fridlysa eller att köpa in marken och i sin stadsplan göra denna yta till minipark med möjlighet för den nuvarande ägaren att fortsätta sin sommarservering. Därmed rädda ett av våra finaste valnötsträdet i Visby.

Tekniska förvaltningen anser att trädet är viktigt, vid ombyggnad av Österväg till gågata sparades trädet med anledning av dess skönhet och karaktär. Trädet står på kommunal mark. det är viktigt att man vid byggnation på Tärnan 2 verkligen tar hänsyn till trädet och gör minsta möjliga beskärningsinsatser. Svensk Trädvård har bedömt trädets vitalitet och konstaterade följande: *att enligt resistorgrafnen finns det ingen anledning till oror gällande rötspridning i stammen, dock bör trädet ses över när det gäller den svaga stamförgreningspunkten.* Förökningsmaterial har även tagits från trädet för att säkra ursprunget. Eftersom detaljplanen för Tärnan 2 vunnit laga kraft, gör att fridlysning, K-märkning m.m. av trädet inte har någon effekt.

2. att kommunfullmäktige gör en inventering över alla gamla träd i Visby och att det redovisas i en skrift.

Tekniska förvaltningen tillstyrker yrkandet, det finns ett behov av en inventering av träd i Visby. Det finns för närvarande inga resurser till detta. En trädplan för Visby innerstad togs fram 1998 där alla träd på allmän platsmark inventerades och presenterades i en skrift men är nu behov av en revidering.

Tekniska förvaltningen förslår tekniska nämnden att:

Avstyrka yrkande 1 och tillstyrka yrkande 2, om resurser kan tillföras, detta bör beaktas vid kommande budgetarbete.

TEKNISKA FÖRVALTNINGEN

Anders Tingström
t.f. Teknisk direktör

Göran Lindström
Avdelningschef

Tekniska nämnden

2002 02 27

Dnr TN 2001/1652 00

TN § 58 Motion. Valnötsträd på öster

Tekniska förvaltningen 2002 02 05

Miljöpartiet det gröna har genom Ann Enström lämnat en motion till fullmäktige i Gotlands kommun ang. det gamla valnötsträdet på Östertorg med två yrkanden.

”1. Att kommunfullmäktige undersöker möjligheten att skydda trädet genom att K-märka, fridlysa eller att köpa in marken och i sin stadsplan göra denna yta till minipark med möjlighet för den nuvarande ägaren att fortsätta sin sommarservering. Därmed rädda ett av våra finaste valnötsträd i Visby.”

Tekniska förvaltningen anser att trädet är viktigt, vid ombyggnad av Österväg till gågata sparades trädet med anledning av dess skönhet och karaktär. Trädet står på kommunal mark. Det är viktigt att man vid byggnation på Tärnan 2 verkligen tar hänsyn till trädet och gör minsta möjliga beskärningsinsatser.

”2. Att kommunfullmäktige gör en inventering över alla gamla träd i Visby och att det redovisas i en skrift.”

Tekniska förvaltningen tillstyrker yrkandet, det finns ett behov av en inventering av träd i Visby. Det finns för närvarande inga resurser till detta. En trädplan för Visby innerstad togs fram 1988 där alla träd på allmän platsmark inventerades och presenterades i en skrift men är nu i behov av en revidering.

Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden

- Hos kommunstyrelsen föreslås att motionen anses besvarad genom tekniska förvaltningens yttrande.

Forts.

Tekniska nämnden

2002 02 27

TN § 58 Forts

Björn Fransson yrkade att motionen bifalls.

Ordföranden ställde proposition på arbetsutskottets förslag och Björn Fransson yrkade och fann majoritet för arbetsutskottets förslag.

Efter votering begärts skedde omröstning med ja-röster för arbetsutskottets förslag och nej-röster för Björn Fransson´s yrkande.

Ja-röster: (6st) Lars Thomsson, Kjell Skalberg, Staffan Bergwall, Jan Wiklund, Per Stenegård samt ordföranden.

Nej-röster: (5st) Tommy Gardell, Gerty Holmstedt, Björn Fransson, Kaj Boström och Per-Åke Ekelöf.

Tekniska nämndens beslut

- Enligt arbetsutskottets förslag.

Protokollsutdrag:
TF Gatu- och markavd
KS

Justerare

Utdragsbestyrkare

Interpellationer

Innehåll

10. *Ulla Hammarhjelm (m)* interpellation till kommunstyrelsens ordförande om Gotlands Konstmuseums framtid
11. *Barbro Ronstens (c)* interpellationer till ordförandena till hälso- och sjukvårdsnämnden, social- och omsorgsnämnden samt styrelsen för Gotlands vård och omsorg om chefslöner inom respektive nämnd/förvaltning.
12. *Jan Lundgrens (s)* interpellation till kommunstyrelsens ordförande om den gotländska arbetsmarknaden.
13. *Björn Janssons (s)* interpellation till hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande om primärvårdens utveckling.
14. *Sonia Landins (s)* interpellation till kommunstyrelsens ordförande om arbetstillfällena till Fårösund.
15. *Ingibjörg Sigurdsdottirs (s)* interpellation till ordföranden i styrelsen för Gotlands vård och omsorg om utfärdande varsel om uppsägning inom äldreomsorgen.
16. *Rose-Marie Stenboms (s)* interpellation till hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande om konkurrensutsättning inom hälso- och sjukvårdsnämnden
17. *Björn Janssons (s)* interpellation till kommunstyrelsens ordförande om köp- och säljsystem.
18. *Brittis Benzlers (v)* interpellation till hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande om läger för ungdomar med funktionshinder.
19. *Brittis Benzlers (v)* interpellation till barn- och utbildningsnämndens ordförande om Baldersskolan "heldagsskola" i Visby

Interpellationer samlade

Moderata samlingspartiet
GOTLAND

INTERPELLATION
2002 - 06 - 19

Kommunstyrelsens ordförande, Gotlands kommun

Gotlands Konstmuseums framtid " Kommunfullmäktige har vid sammanträde den 9 februari 1987 efter företagen utredning beslutat inrätta Gotlands konstmuseum i nuvarande Lilla S:t Hansskolan i Visby. Fullmäktige har därjämte fattat beslut om mål för verksamheten. Föreningen Gotlands fornvänner är beredd att ansvara för huvudmannskapet för museet. För att reglera åtagandet träffas följande avtal mellan Gotlands Kommun och föreningen Gotlands Fornvänner..."

Så följer 10 punkter, vilka framgår av här bifogad kopia. Särskilt punkt 8 bör studeras!: " Detta avtal löper ./. fr o m 1 januari 1988 i 25 år. Sker ej uppsägning senast 1 år före avtalstidens utgång förlängs detta med 5 år i sänder."

Den fundamentala rättsprincipen " pacta sunt servanda" , dvs avtal skall hållas, gäller väl ? !

Föreståndare för vårt Konstmuseum blev ju förre chefen för Röhsska museet i Göteborg, Jan Brunius, som under sina år som chef 1988 - 1995 kunnigt, målmedvetet och entusiastiskt byggde upp Konstmuseet inifrån, där den gotländska konsten fick stå i centrum med gotlänningarna själva som den främsta målgruppen, något som han lyckades med och som sedan Märit Ehn fortsatte med efter hans pensionering. Märit Ehn slutade hösten 2000 och därefter har Hanne Ödin med den äran fungerat som tillförordnad chef till 1 april i år. Någon efterträdare har inte utsetts - och kommer inte att utses. I mars 2002 fastställde nämligen styrelsen för Gotlands Fornvänner en ny organisation för länsmuseum på Gotland med följden att Gotlands Konstmuseum sedan 1 april i år inte existerar som en självständig institution med egen chef. Konstmuseets verksamhet är numera uppdelad på olika avdelningar inom länsmuseum.

Efterhand har konstmuseet dränerats på personal. Från att ha haft fyra heltidstjänster - en verksamhetschef, en intendent med ansvar för bl a konstpedagogiken, en vaktmästare och en kanslist - återstår nu en vaktmästare och en vikarierande konstpedagog, som skall arbeta med allmänheten och skolorna som målgrupp. Vikariatet löper ut den sista juni i år.

" Det är upprörande att det Jan Brunius och Märit Ehn under lång tid byggt upp plötsligt skall bort" , säger konstnären Channa Bankier, som tillsammans med övriga konstnärer på ön inte alls är lugnade av beskedet, att Konstmuseet skall finnas kvar enligt nya landsantikvarien Anki Dahlin på Fornsalen.

1987 beslöt Sällskapet DBW att lämna en miljon kronor till Gotlands Fornvänner under förutsättning att ett Konstmuseum skulle inrättas i lilla S:t Hansskolan - enligt en motion väckt av dr Gunnar Svahnström. Sällskapet frånhände sig därmed en tolfte del av sin förmögenhet. Det var i belopp räknat DBW:s största satsning någonsin. Även Brucebostiftelsen lämnade en miljon i bidrag. För något år sedan bekostade DBW även förskönandet av gården framför huset för en kostnad av 700 000 kr.

Det kan också nämnas, att " Gotlands Konstmusei vänner" under årens lopp skänkt museet verk av gotländska konstnärer för 150 000 kr. Vidare donerade Kjell och Marie-Charlotte Wiman, vid konstmuseets tillkomst, 500-000 kr till en fond för inköp av konst till det nya museets samlingar.

Gotlands Fornvänners behandlingen av Gotlands Konstmuseum är en mycket stor kompetens- och kapitalförstöring.

Min fråga är:

kommer kommunstyrelsens ordförande att omförhandla detta avtal?

Ulla Hammarhjelm (m)

Interpellation till Gotlands vård och omsorgsstyrelsens ordf. Bror Lindahl

Ang. chefslöner

Med anledning av den senaste tidens diskussion om lönehöjningar inom vård och omsorg ställer jag följande frågor:

- o Har 16-punktsprogrammet för ekonomin i balans följts?
- o Vilken är Din roll som ordförande i dessa lönesättningar och vilken information har Du erhållit?
- o Vilka signaler ger det i verksamheten?

Visby 02 06 19

Barbro Ronsten
Centerpartiet

Interpellation till Social- och omsorgsnämndens ordf. Per-Anders Croon

Ang. chefslöner

Med anledning av den senaste tidens diskussion om lönehöjningar inom vård och omsorg ställer jag följande frågor:

- o Har 16-punktsprogrammet för ekonomin i balans följts?
- o Vilken är Din roll som ordförande i dessa lönesättningar och vilken information har Du erhållit?
- o Vilka signaler ger det i verksamheten?

Visby 02 06 19

Barbro Ronsten
Centerpartiet

Interpellation till Hälso- och sjukvårdsnämndens ordf. Lena Celion

Ang. chefslöner

Med anledning av den senaste tidens diskussion om lönehöjningar inom hälso och sjukvård ställer jag följande frågor:

- o Har 16-punktsprogrammet för ekonomin i balans följts?
- o Vilken är Din roll som ordförande i dessa lönesättningar och vilken information har Du erhållit?
- o Vilka signaler ger det i verksamheten?

Visby 02 06 19

Barbro Ronsten
Centerpartiet

Interpellation

Till
Kommunstyrelsens ordförande
Hans Klintbom

Angående den gotländska arbetsmarknaden

Gotland har på kort tid förlorat uppemot tusentalet arbetstillfällen. Det räcker med att peka på de militära neddragningarna, kommande personalminskningar hos Destination Gotland , en oroväckande minskning av arbetstillfällen hos Flextronics samt Arlas bortdragande från Stånga för att illustrera det mycket alarmerande i utvecklingen.

Vilka åtgärder kan och vill kommunstyrelsens ordförande vidta för att "återta" dessa jobb till den gotländska arbetsmarknaden?

Visby den 19 juni 2002

Jan Lundgren (s)

Interpellation

Till kommunalrådet Lena Celion

Angående primärvårdens utveckling

1 juli år 2000 överfördes primärvården till en samlad hälso- och sjukvårdsförvaltning. Det främsta skälet var att få en bättre samverkan inom hälso- och sjukvården.

Min fråga är

- Hur upplever kommunalrådet att samarbetet mellan primärvården och Visby lasarett utvecklats?
- Hur upplever kommunalrådet att samarbetet mellan sjukvården och äldreomsorgen utvecklats?

Visby den 19 juni 2002

Björn Jansson (s)

Interpellation

Till
Kommunstyrelsens ordförande
Hans Klintbom

Angående arbetstillfällena till Fårösund

Kommunstyrelsens ordförande har för länge sedan och vid flera tillfällen ställt i utsikt att ett antal kommunala arbetstillfällen skall omlokaliseras och förläggas till Fårösund.

Vilka åtgärder har vidtagits för att detta skall bli möjligt?
När kommer utflyttningen att ske?

Visby den 19 juni 2002

Sonia Landin (s)

Interpellation

Till ordförande i
Styrelsen för Gotlands Vård och Omsorg

Angående utfärdade varsel om uppsägning inom äldreomsorgen

I syfte att åstadkomma besparingar i storleksordningen 30 miljoner kronor inom den nyinrättade Styrelsen för Gotlands Vård och Omsorg aviserades varsel om uppsägning av 100 medarbetare.

Samtliga anställda inom äldreomsorgens verksamheter känner dagligen oro och osäkerhet över hur dessa varsel skall verkställas. Tyvärr har inga ytterligare besked kommit från Bror Lindahl som varande ytterst politiskt ansvarig för de aviserade varslen.

Mina frågor till Bror Lindahl blir därför följande;

- Är varslen fortfarande aktuella ?
- Om så är fallet när kan personalen förväntas få klara besked ?
- Om inte, när kommer varslen i så fall att dras tillbaka ?
- Ett varsel om avsked innebär alltid ett lidande för de som berörs. Kommer personalen under år 2002 att drabbas av ytterligare varsel

Visby den 19 juni 2002

Ingibjörg Sigurdsdottir (s)

Interpellation

000214 beslutade kommunfullmäktige att nämnderna senast 001001 skulle upprätta plan för konkurrensutsättning inom sitt verksamhetsområde.

001218 godkände kommunfullmäktige nämndernas presenterade konkurrensplaner. De starkaste argumenten för ”köp- och säljsystemet” var kostnadseffektivitet och kvalitetshöjning av verksamheterna.

Sammanläggningen av de tre vårdnämnderna har lett till att social- och omsorgsnämnden varit i arbete sedan 020101.

020218 godkände kommunfullmäktige hälso- och sjukvårdens konkurrensplan.

Frågor till kommunalrådet Lena Celion.

Hur långt har arbetet med konkurrensutsättningen kommit inom hälso- och sjukvårdsnämnden?

Har hittills något anbud infordrats för verksamhet och har i så fall något anbud inkommit och antagits?

På vilket sätt har personalen informerats om kommunfullmäktiges beslut om konkurrensutsättning av verksamheten?

I vilken omfattning är kommunen skyldig och beredd att ta sitt personansvar?

Visby den 19 juni 2002

Rose-Marie Stenbom
s-ledamot

Interpellation

Till
Kommunstyrelsens ordförande
Hans Klintbom

Angående köp- och säljsystem

Ett köp- och säljsystem har under året introducerats i kommunen. Gotlands vård och omsorg, GVO, tillhandahåller den vård som Social- och omsorgsnämnden, SON, beställer och finansierar.

Tycker kommunstyrelsens ordförande att det nya systemet hittills har tjänat något vettigt syfte?

Visby den 19 juni 2002

Björn Jansson (s)

Interpellation

Till Hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande.

Angående läger för ungdomar med funktionshinder.

I Hälso- och sjukvårdsnämndens verksamhetsberättelse kan man se att förvaltningen beslutat att lägerverksamhet och anordnande av ISSF Ö-spel inte längre ingår i habiliteringens uppdrag..

Då båda lägen som anordnats på Gotland för ungdomar med olika typer av funktionshinder.

Och ISSF Ö-spel, ett utbyte mellan ett antal europeiska öar för ungdomar med begåvningshandikapp, är viktiga och uppskattade verksamheter vill jag fråga.

Till vem har ansvaret för att ordna läger på Gotland, och att organisera deltagande i, vissa år anordnade av ISSF Ö-spel överförts?

Vilka resurser har överförts?

Sjonhem 10/5 2002

Brittis Benzler

Interpellation

Till Barn- och utbildningsnämndens ordförande.

Angående Balderskolan.

Till höstterminen ifjol startades en "heldagsskola" i Visby, Balderskolan. Vad jag förstått planeras nu en förändring av verksamheten inför hösten. Jag vill därför ställa några frågor.

Varför planeras för en förändrad verksamhet?

Vilka förändringar planeras?

Vilken budget fanns för verksamheten ifjol? Iår?

Har verksamheten bedrivits inom budget?

Hur många elever har gått på skolan?

Vad kostar de förändringar, som planeras i höst?

Sjonhem 10/5 2002

Brittis Benzler

Kommunfullmäktige
Sammanträdesdag
2002 08 19

Handlingar till
Ärende 23

Tema. Skola och utbildning

Innehåll

- Program

Önskas ytterligare handlingar eller uppgifter i detta ärende, v.g. ring 26 93 18

PROGRAM

Tema	Föredr	Tidsåtgång
I. Inledning och anslag; <i>Skolans värdegrund och Skolplanens ledstjärna... en översiktlig redovisning</i>	BUNs ordf samt BUFs förvaltningschef	15 min
II. Förskolan; egen läroplan på frammarsch... <i>Fördjupad redovisning, ev film.</i>	BUFs sakkunnige (Freddy Sirland) samt en repr för rektorer/förskolechefer	20 min + 20 min hearing
III. Grundskolan; nya arbetsformer och nya roller... <i>Översiktlig beskrivning</i>	Repr för lärarfacken	15 min
IV. Gymnasieskolan; nya uppdrag och reformer där elevens val ställer krav på kommunen... <i>Fördjupad redovisning</i>	Gymnasiechef samt repr för gy-reaktorerna	30 min + 20 min hearing
V. BUN /BUF; system för styrning, kontroll uppföljning, kvalitetsredovisning samt en samlad redovisning över BUFs kostnader/ personal	Ekonomichef Personalchef	30 min
VI. ATTRAKTIV SKOLA; hur kan vi säkra vår personalförsörjning? <i>Översiktlig information.</i>	Utvecklingschef / Projektledare	15 min
VII Avslutning och redovisning (i rubrikform) av framförliggande skolfrågor	BUFs förvaltningschef	15 min